

№1 የግኝነትና-የፖ.ሪ.ስ አንቀጽ 2008

საქართველოს მთვარის მინისტრი

ର୍କେଲ୍‌ଗୋପ-ସାଧାନମାନାତଳେବ୍ଦିତ ଶୁଣନାଲୀ

კერძო ქოთი თქვენთაგანი
კერძო განდება მოიწმუნე
მანამ, სანამ საკუთარ მმას
იმასვე ას უსურვებს,
ჩასაც საკუთარ თავს.

ქვირთასთ ტემაზე!

ეს მე ვარ, ახალიაბარებული უურნალი სიმპოლიური სახელმძღვანელო „ახალი მთვარე“. მოგესარმები ცის ფაფნობირან მოუიაფე ვარსკვრავთკრებულით, ჩემს გვერდებზე მიმობნეული ქართული მარგარიშებით, მომაქვს სიკეთე სიხარული, ბერნიერუბა, ყოველივე ახალი ახალმთვარეობით, იმერი ჩა ნუგები ყველა ოჯახისთვის, რნმენის სიყვარული გურის გასაკამკაშებრა, ახალი საქართველოსა ჩა სიცოცხლის გასახარაბ!

ჩემი სურვილია ახალი მთვარის შუქივით შევიჭვრილ ნებისმიერი მყითხველის ოჯახში, შევანათო ყველა ოთახის სარკმერში, ბინა ჩავითო ყველა მოსნავისა თუ სურენტის სამუშაო მაგირაზე, ყველა ბუხრის ნინ მღვარ მაგირაზე ბებია-ბაბუათა გასახარა, ვთესო სიკეთე, სიყვარული, მეგობრობა, პატრიოლიზმი, გავათკეცო ჩა გავაპატეცო ნმინდა არამიანური გრძნობები, გავასპეცაკო მრავალთ სურიერი სამყარო.

შევეცილები, როგორც „ახალი მთვარე“, ვიქსე ცორნის შუქურა, ავეიაფე როგორც სანთერი ნყვითარის გასანათებრა, კაფო სიბნერის რაბირინთები ახალი აზროვნებით, ახალი არამიანის, ოცრამეერთე საუკუნის მოქარაქის ჩამოსაყარიბებრა.

მე შევძლებ შევარო ნებისმიერი თვენგანის გურის კარი, ჩავაშუქებ ჩემს კაშკაშა სხივებს არამიანთა სურებში, ვინათებ ჩა ვიზახჩახებ თქვენს გასახარა!

მე ახარ მთვარესავით გამოვაშუქებ თოთოეური არამიანის მოქარა-ქეობრივი რირებულებებისა ჩა სურიერი ფასეურობების ჩასაფასებრა, მე ვიხარებ ჩა გახარებ, ვიბრნყინებ ჩა გაბრყინებ ყვერას, მე თქვენთვის განვახილები ჩა გავიბარები!

მე მაქვს იღები, მიზნები, ვისწრაფვი აღიარებისთვის, გამარნია ენთუზიაზმის, ოცნებების თვარსაბანიერი, მე ვიროცებ ჩა ყველა სამოცვე-როს გემბათს ჩავაშუქებ ჩემს სხივს, შევევერები რმერთს თქვენს უკეთეს მომავარსა ჩა ნათერ „ხვარეს“, მე მოვუსმენ, ავარაპარაკებ ყვერას ჩა ჩავებნევი გურზე სამყაურა.

მე, როგორც „ახალი მთვარე“ ვარსკვრავებით მოჭერი ცის კაბარონზე, თქროსფერ სხივებში მოერვარე ჩემს მეგობარ მზესავით შემოვიკრებ მყითხვერს, ჩერამინის ყველა კუთხე—კუნძურს ჩავანათებ ჩემს შუქს, მზეს გავეახიბრები სხივების ფუორცნაში სამყაროსკენ, სარეალფრო სარკერ გარავაქსევ რამის ცას ყვერასთვის, ავაჩურჩურებ ახალგაზრების ბაგებს პოეზიით!

მე ჩემს ფურცელებზე ავარაპარაკებ ყვერა ასაკის არამიანს, ყველა სურიერს, ყვერას ჩავმოძრვრავ რვთის სიყვარულით, მე თქროსფერ სხი-ვებში ჩავწნავ ნერინარის ოთხ როთს არამიანისთვის, ავაციმუმებ ზოვებსა ჩა ფეხანებს, თეთრ რაშარ ავქორავ მრინარეებსა ჩა ჩანჩქერებს, ჩემი რირიკერი ბრუნებით ავარაკრაკებ რამის ნაკარულებს, მთის ნუაროებს, ხევებს, ჩავკურავ გაზაფხურს, ჩავთაფრავ ზაფხურს, ავაპრიარებ ჭიაკონებს, ავამრიარებ მემორომას, ავაკიაფებ ჩეროფრის კაბით ზამთარს, ავაპრჭყვიარებ ფერერკარც ცას გასაკამკაშებრავს, ერთი სისტემით, მე მოვიყვებით ყვერასა ჩა ყვერაფრის მესახებ.

კარი გამიღეთ, გურმი ჩამიკარით, მომეფერეთ! მე როეირან თქვენი გურის საუნარ ჩა ცორნის რამპარი ვარ!

1	ძვირფასო მკითხველო!
3	კარს მოგვდგომია იების სუნთქვა
5	ათი წუთი ათეისტთან ერთად
7	ბავშვის აღზრდის მეთოდიკა
9	დროისთვის
12	ძილი და სიზმარი
17	მუპამმედ შუამავალი
21	როცა ადამიანს სულიერად ჩაეძინება
26	ოქროს წუთები
30	ზნეობრივი აღზრდა
31	იბნი სირინი-სიზმრის სახელგანთქმული ამზსნელი
35	სალამი, კეთილო ფიქრებო!
40	გონების სავარჯიშო

ISSN

კორექტორი:
როინი კოჩალიძე

პასუხისმგებელი რედაქტორი:
ბადრი შანთაძე

დიზაინი:
თორნიკე ართმელაძე

რედაქტორი:
მიხეილ გელაძე

ფონდი

კუნძულის მოგვიცემის იების სუნთქვა

მარინა პაჭიაძე

„სამყარო მარის ცვალებადია“ – ამბობენ ფლორისთვისებრ. წელიწადის დღეები, თვეები და დროებიც ცვალებადია შესაძამისად. წელიწადის დროისგან იითვეულითავისებული დმომხიბლველია, მაგრამ გაბათვეული ნამდვილდე გამორჩეულია, რადგან ბუნება ამ დროს განსაყიდვით ლამაზია. ადამიანებსაც განსაყიდვებული გრძნობა ეუფლებათ მას სიმშვერებისათ და სიყეცლებით.

სიცოცხლის წყურვლი... გრძნობების მობლვავება... რაცაც სისტემის მოლოდნები... ალერგია... სიამი... სინაზე - ეს ყველაფერი გაბათვეულიას ერთს ულვადებს და ცოცხლის ადამიანები. ლვის

ნებაა წელიწადის დროების მონაცემის დღეების. სამოცვალის შემოცველის ფერშეცვლილი, უციმლისმო, უსიცოცხლის დღეების შემდეგ ზამთრის სპეციალი თუ სუსტანი, შემდეგ კი გაბათვეულის სილამაზია და სიცოცხლის სუნთქვა, რომელიც ავტომატურად ყველაფერს.

ადამიანებიც ხმდ ბუნების შვალია, ლმერის გაჩენილი და მას სიცოცხლესაც იის დრი აქვს. ჩვენს გულებში ჰერი გაბათვეულია, წლები გავა და ზაფხულის პაპანაუება გაგვიწინვს, ჟავა გარჩის დალლოლებს შემოგნდებს ქარის შეგვივრისას და შეგვასხვებს. მერე კი სუსტანი ზამთრის შემოგვთვევას იმაში და

სალა ზურბუ

წელში მოგვხრის, თვალში სინა-
ოლებ დაგვაყენებს. აღმართის ვინ
დაეძებს, მანდორზე სისრულის
გაგვაჭრიდება, ვინ იცს, მუხლ-
მოყვეთლის და გამოყენებულის,
სად შემოგვალადღება?!

მაგრამ გაზაფხულის რჩეული
ტრი როგორც ბუნებაში, ასევე
ჩვენს გულებში. როგორც წელ-
წალის აირეფი ტრის, ასე ად-
მანის ცხოვრების სხვადასხვა
ეფაქსაც აქვთ ასვალი ხილი, სიკა-
მახშე და ჩვენ, ადმანების გვაქვს
სურვილი, სურვილი იმისა, რომ
ვლინი ბავშვები, მოსწავლეები,
სწუდენებები, მამები, დედები და
ოუნდაც ბაბუები ან ბებიები. ეს
ხომ გარდაივალია ჩვენს ცხოვრე-
ბაში, ასევე როგორც ტრის მო-
ნაცვლების, თუმცა განსხვავება
დარსა. წელწალის ტრიები მე-
ორიდება, ცხოვრების ეფაქები უ-
არს.

მაგრამ გაზაფხულის!.. უარ
მოგვდგიმის იების სუნიქვა! ბლუ-
ასავის გადაშლილის მწვანე ნორ-
ჩი მანდორი. ხევები, გრძელები და
ბორცვები მორიყენ სოფ-სოფ
დაჩიყელი ენდელებით; ლურჯი-
ვალი იებითის და ნაბი უმილა-
დებით. სხვა უკავლების ამომდ-
ვრისან მაწიდებ, მაგრამ ჭერ
მხოლოდ ბალაში არან შეკუჭუ-
ლი სიამისა და გაზაფხულის წვა-
მის წვეთების მოლოდნები. ასენიც
მალე აუკავდება და ხავერდოვან
მანდორი ნორჩილი უკავლებით
მოუქრება. ხევებიც მალე ჩაი-
ვა

ვამს თეთრი, ვარილსფერი სადედო-
ფლო ყაბებს და მაყრიონს და-
ლოდება. ასენიც გამოჩენდას,
თბილ ქვეუნებისა და ბაბუნებ-
ულის, გახსრებული სივრცი, გა-
ლიბისა და ჭუჭული თულებები
გარე სამყროს. ბულბულის სივრ-
ცი, შეშვის გალინის, მერცხლის
ჭუჭული გასამასხებს არემარეს.
ნაყიდულის განთავსებულიდება
ცავი ყანულის ცუვებისგან და
დობუებს ჩატარებს. სიამი, სინახე,
სიცოცხლე, სიუკრული დასად-
გურებს რჩვლივ, გაზაფხულის
სურნელი თეჭრებს ცაში, მზე პრი
დასასხლებ უკავლის ებოში, ააყიდებს
ასვალი სხვავებს.

ჩვენს გულებშიც სიცოცხლეს,
გაზაფხულის. ყოველივე ამას
შეგრძნება და სუქმა ასეთივე
ლამაზია, როგორც ბუნებას და მას
უკავლებებს ლამაზი სამყროს და-
მანის. „მიავარი ამ არის ადმან-
ის გარებრინის, რადგან ავი ვერ
განსაზღვრავს მილიანსად ადმან-
ის არებრის, მას შესვან სახეს, ას-
ევე როგორც გაზაფხულის სიცოც-
ხლი ვერ ამოიცნობ სამყროს.“

და, ვყოფლიყვალი გაზაფ-
ხულები, თუნდაც ამ წლებში,
როცესაც ბაზარულის პაპანაქება
გაგვწერავს, შემოგზომის ქარი
შეგვივრითავს და შეგვაუნებს,
ან ყადევ ბამიარი შემოგვათვს
გაშრისფერი თმაში.

გაზაფხულს გროვნავი მამაკ-
ავები, გაზაფხულს გროვნავი
მანდილონები!

თითო მთესკრთხე ერთად

ასე ვიტყოდი: „ათეისტს ათი წუთი მაინც რომ, ჰქონოდა ისლამის გას-აგებად...“

როცა გარშემო იყურები, თუ უფიქრდები იმას, როგორი ლამაზი და მოწეს-რიგებულია ყველაფერი. ყოველ დილით მზე ამოღდის, საღამოს ჩადის. ღამით მთვარე ამოგორდება ზეცაზე და ბნელეთს ანათებს. შემდეგ მილიონობით ვარსკვლავი ჩნდება ცაზე და ეს ყველა ჰარმონიულად ერწყმის ერთმანეთს. ეს სისტემა უცვლელია. მზე ოდნავ მაინც თუ მოგვიახლოვდება, დავიწვებით. თუკი პირიქით, დაგვშორდება, გავიყინებით. როგორ ხდება, რომ ყველაფერი მოწესრიგებულ ერთ სისტემაში იმყოფება? როგორ ხდება, რომ ოკეანის წყალი ღრუბლებში მიდის და შემდეგ გარკვეული ფორმით ზემოდან ქვემოთ ეშვება?

გიფიქრია თუ არა საერთოდ ამაზე? თუ ისე, უაზროდ უყურებ ყველაფერს? მე შენ გონიერ ადამიანად მიმაჩნიარ და ყველაფერ ამას, რა თქმა უნდა ალბათ უფიქრდები.

ვარდს რომ შეხედოს ადამიანმა აუცილებლად იფიქრებს ამ მშვენიერების შემქმნელზე. თესლი, ფოთლები, სურნელი მართლაც და რა მშვენიერი ქმნილებაა? მისი შემქმნელიც ნამდვილად მშვენიერი

და მიუწვდომელია. ის განუმეორებელი, შეუდარებელი და ყველანაირად სრულყოფილია. ის უდიდესი ალლაჰია. მას ვერ ვხედავთ, სამაგიეროდ ჩვენ ყოველ წამს, მისი მეთვალყურეობის ქვეშ ვიმყოფებით. როგორც ჩვენს შინაგან ტკივილსა და სიყვარულს ვგრძნობთ და ვერ ვხედავთ, ასევე ალლაჰის არსებობას ვგრძნობთ და ვერ ვხედავთ. უდიდესმა ღმერთმა ჩვენ მონა-მორჩილები იმისთვის შეგვქმნა, რომ მას ვემსახუროთ. ის იმდე-ნად ძლევამოსილია, რომ როგორც დამჭერარ ყვავილს თავიდან გაახარებს, ასევე ჩვენ სიკვდილის შემდეგ ისევ აღგვადგენს. ამქვე-ყნიური სიცოცხლე ჩვენთვის გამოცდაა.

ღ მ ე რ თ -
მა ორი გზა
გვიჩვენა, გონ-
ება და ნება-
სურვილი გვი-
ბობა. მინდა
ზეციური წიგ-
ნიდან ამოგიკითხო

და იქნებ მაშინ მაინც
განიცადოს შენმა გულ-
მა კმაყოფილების სურ-
ვილი. „ბაყარა“ სურაში ასეა

ნაბრძანები: „თქვენ შეუძლოდ ყოფნისას თქვენივე გამჩენი როგორ შეგიძლიათ უარყოთ? შემქმნელი, რომელიც თქვენ სიკვდილის შემდეგ აღგადგენთ და საბოლოოდ მას დაუბრუნდებით.“

სურა „რაჰმანში“ კი ასეა ნაბრძანები: „დანაშაული“ თავისი იერით მუღავნდება, ის გამოაშკარავდება. უდიდესი ღმერთი

ქადაგის მუჟკე

რომელი სიკეთის უარყოფა შეგიძლიათ. დამნაშავე აუცილებლად ჯოჯოხეთის მდუ-ლარე წყალში დაიმდუღრება.“

მე ვცდილობ შენ ჯოჯოხეთს აგაცილო და საოცრებების შესამეცნებლად სამო-თხეში გეპატიუები.

კიდევ ვერ დაკმაყოფილდი? კიდევ გაიხედ-გამოიხედე გარშემო. ყველაფერი შენთ-ვის არის შექმნილი. ქათამი შენთვის დებს კვერცხს, მიწა შენთვის იძლევა სხვადა-

სხვაგვარ ნაყოფს. წვიმა შენთვის წვიმს. ღამე შენი სიმშვიდისთვის იქნა შექმნილი, დღე კი მუშაობისთვის. ღმერთი ამბობს:

„მან ყველაფერი არსებული თქვენთვის შექმნა, შემდეგ ზეცას დაუბრუნდა, შვიდ-სართულიან მოწესრიგებულ ქმნილებას. მან ყველაფერი იცის.“

ეს ხომ უზადო ხელოვნებაა. უდიდესი ღმერთი იმდენად კეთილია, რომ ჭეშ-მარიტების მეზურად შუამავლები გამოაგზავნა. ბოლო შუამავალი თექვსმეტი საუ-კუნის წინ ცხოვრობდა და დღემდე ჩვენს გულებში კვლავაც ცოცხლობს წმინდა მუჰამმედი. ის ჩვენთვის შესანიშნავი მაგალითია. მისგან ვსწავლობთ, თუ როგორ უნდა ვიცხოვოთ.

შენ ღმერთის გზაზე, სამოთხისკენ მიმავალ გზაზე გეპატიუები. მოდი, ახლა ერთი სიტყვა თქვი გულით და შენ ის გადაგარჩენს: „ლა ილაჰ ილლაჰ მუჰამმედუნ რასულლულაჲ“.

ბავშვის აღზრდის მეთოდიკა

დონარი ტუნაძე

ოცდამეტოთ საუკუნემ და თანამედროვე ცივილიზაციამ ახალი ამოცანები დაუსახა ჰელაგოგიკის მიმდევართ ოჯახსა და საალმზრდელო დაწესებულებებში სამუშაოლ.

ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლები შეუდგა ეროვნული მიზნების ცხოვრებაში განხორციელებას, ახალი მეთოდებითა და ხერხებით მოსწავლეთა აღზრდას, რაც გულისხმობს ყოველმხრივ განვითარებული, „ახალი ადამიანის“ ჩამოყალიბებას.

დღეს საქართველოს, ისე როგორც არასტრონს, მართლაც სჭირდება მოაზროვნე, სათანადო ცოდნითა და უნარ-ჩვევებით აღჭურვილი ადამიანები, რათა შეიქმნას წინაპირობა ქვეყნის ეკონომიკური, კულტურული თუ სულიერი წარმატებისათვის.

ზოგიერთი მშობელი დღესაც

თვლის, რომ ბავშვის აღზრდა უნდა დაიწყოს მას შემდეგ, როცა ის ისრავლის მეტყველებასა და სხვისი ლაპარაკის გაგებას. ისინი ცდილობენ ეს მცდარი აზრისაკუთანი ცხოვრებისეული მაგალითებით დაასაბუთონ. ბავშვს დაბადების პირველი დღიდანვე ესაჭიროება სათანადო და ასაკთან შესაფერისი მეთოდური მუშაობა, რალგან დაქარგული ყოველი წერი თუ სათი ხვალ აუცილებლად აისახება მის ბიოგრაფიაში.

ცნობილი რესი ჰელაგოგი და მეთოდისტი სუხომლინსკი გაუწყრა მშობელს, რომელიც მივიდა მასთან რჩევის მისაღებად, თუ როდის დაეწყო თავისი ბავშვის აღზრდა და როცა გაიგო, ბავშვი უკვე ხეთი წლის გამხდარიყო, წამოიყვირა: „იჩქარე, სახლში! ისედაც დაგიყარგავს ხეთი ძვირფასი წელიწალი!“

ამ მაგალითით შეგვიძლია

ქადაგი მუხტი

გვაკეთოთ დასკვნა, რომ ბავშვს დაბალების პირველი დღიდანვე ესაჭიროება სათანადო მეთოლებით აღზრდა. ყოველი დაკარგელი წეთი და საათი ვნებს მის მომავალს, რაცგან ის ადვილად ექცევა სხვისი გავლენის ქვეშ. სხვათა შვილების ზემოქმედებამ, ქუჩამ და მშობლების მხრიდან უკონტროლობამ, ადრიელ ასაკშიც კი შეიძლება მასში ბოროტება და მავნე თვისებები ჩასახოს.

ბავშვის ფსიქოლოგიურ მომზადებაზე პირველ რიგში მოქმედებს ის რეალური ოჯახური გარემო, სადაც მას უხდება ცხოვრება. მშობლები ყოველთვის უნდა ითვალისწინებოდნენ ბავშვის ასაკობრივ თავისებურებებს და ისე უნერგავდნენ სიკეთის ჩვევებს.

აღზრდა ყველაზე რთული და ხანგრძლივი პროცესია ადამიანის ცხოვრებაში. რამდენი მშობელი სცილდება აღზრდისა და მეთოდიების ჩარჩოებს, როცა თავის შვილს სათამაშო იარაღს მიუტანს. თოთი, ავტომატი, პისტოლეტი თუ დანა, - ეს ის სათამაშოებია, რომლებიც ნამდვილად უშლის ხელს ბავშვის ნორმალურ აღზრდა-განვითარებას. ცუდია მხოლოდ „ომობანას“ თამაში, როცა ქართულ მეთოდიები მრავლადა დიდაქტიკური თამაშები. ზოგიერთ მშობელს ეამაყება კიდეც, როცა მისი შვილი კომპიუტერულ თამაშში ჩართული ბევრ ადამიანს მოკლავს და მაღალ ქელას მიიღებს, მათში ხომ მხოლოდ კაცის კვლა, დასახიჩრება, ჩეუბი, ავარია ან კატასტროფა. ან რა კარგ ადამიანურ თვისებებზე შეიძლება ლაპარაკი, როცა მოზარდი რიგში დგას ქუჩამი დამონტაჟებულ ფულის დამტყუებულ ავტომატურ სათამაშოებთან. ბავშვს ისეთი სათამაშო უნდა შევერჩიოთ და

ვაჩუქოთ, რომ ხვალ გვიანი არ იყოს თითზე კბენანი.

დღეს როცა ამდენი პრობლემაა დაგროვილი ადამიანის წინაშე, როცა ამდენი მკლელობა და მოსწავლეთა დასახიჩრება ხდება სკოლებში, მშობლებსა და აღმზრდელ-მასწავლებლებს გაორმაგებული ყურადღების გამახვილება მართებთ ოჯახებსა და სკოლებში სააღმზრდელო ღონისძიებების დაგეგმვისა და ჩატარების მხრივ. სკოლის ცალკეული სტრუქტურული ერთეული (პედაგოგიური საბჭო, სამეცნიერო საბჭო, დირექტორი, მოსწავლეთა თვითმმართველობა, მშობელთა სათათბირო) დღენიადაგ უნდა ზრუნვდეს ჯანსაღი გარემოს შესაქმნელად, ახალი პროგრამების შესამუშავებლად, მაკონტროლებელი მექანიზმების უფრო ეფექტურად ასამუშავებლად, რათა თითოეული მოსწავლის შეგნების დონემდე დავიდეს მოსწავლეთა ქცევვის წესების კოდექსის არსი და მნიშვნელობა. სკოლის დირექტორის მოადგილემ სასწავლო-აღმზრდელობითი მუშაობის დარგში და კლასის ხელმძღვანელებმა მხოლოდ ზნეობრივ-ესთეტიკური, შემეცნებით-ინტელექტუალური, სპორტულ-გამაჯან-სალებელი და სხვა ღონისძიებებით უნდა უზრუნველყონ მოსწავლეთა მასიური ჩართვა-დაკავება. მხოლოდ ასეთი მეთოდური ხერხებით შეიძლება მოსწავლეებზე ზნეობრივ-ესთეტიკური, მოქალაქეობრივი და ადამიანური თვისებების მინიჭება, რაც კონკურენტუნარიანს გახდის ნებისმიერ სკოლასა და აღმზრდელ-მასწავლებელს.

ლროიხთვის

„კაცობრიობა მტკიცედ აკრიტიკებს დროის წარმავლობას, და მე ვარ დრო, ჩემს ხელშია დღეცა და დამეც.“

ყურანსა და ჰადისებში არის ადგილები, სადაც კაცობრიობა უკავშირებს ადამიანის სიცოცხლეს გარემოების ოთხ ნაწილს, რათა განვითარდეს მათი სულიერი განწყობილება და გაზარდოს სიახლოვე ალლაპთან (ლმერთთან). ეს ოთხი ნაწილია: სულიერი განწყობილება, ენა, ფიქრები და დრო. ამ ოთხიდან სამი-სულიერი განწყობილება, ენა და ფიქრები ადამიანის კონტროლს უქვემდებარება, მაგრამ, მეოთხე ნაწილი დრო, არ არის ისეთი ადვილი ჩასაწყდომი, რადგანაც ის არ არსებობს ადამიანში. უფრო მეტიც, ის არის ისეთი რამ, რაც სხეულისგან დამოუკიდებლადა და მის არსებობას გვიჩვენებს მატერიალურ სამყაროზე თავისი ზემოქმედებით. ამ მიზეზის გამო, დრო გახდა ჩვენი ცხოვრების უმნიშვნელოვანესი ნაწილი, რომელიც მოითხოვს ჩვენგან ყველაზე მეტ ყურადღებას.

უკეთესად რომ გავიგოთ ეს, მაგალითისთვის ავიღოთ სულიერი განწყობილება. ყველა ადამიანს შეუძლია ადვილად შეიცნოს უნება-განწყობილების მოშლა. თუ პიროვნება საკმაო ყურადღებას იჩენს სხვების მიმართ, ის სამაგიეროსაც ღებულობს. თუ გრძნობს, რომ გონივრულად ვერ აზროვნებს, მაშინ ცდილობს წონასწორობისა და სიმშვიდის შენარჩუნებას.

მარტივია ენის გამოყენების დადებითი შედეგის დანახვა. ეს შესაძლებელია ბავშვზე რჩევა-დარიგების მიცემისა თუ ახსნის დროს. ასევე, მარტივია ენის გამოყენების უარყოფითი შედეგის დანახვაც, იმ პიროვნების სევდიანი თვალებით ან შეკრული შუბლით, ვისაც ეს-ესაა უკმეხად ან დამცირებულად ესაუბრნენ.

სულიერი განწყობილებისა და ენისგან განსხვავებით, არავის შეუძლია დროის შედე-

გის ისე დრამატულად დანახვა, როგორც ეს ზემოთაა აღნიშნული.

დროს აქვს სხეულზე ზეგავლენის ნელი, უნებლიერი ძალა. ის შეუმჩნევლად მიჰქონის და აბერებს, უძლეურებს სხეულს. ეს ყველაფერი ამქვეყნიურია. ადამიანს თმა უჭალარავდება და კანი უნაოჭდება. დროის ირონიაა მისი შენიშვნა ადამიანში, რომ მისი ცხოვრება თითქმის დასრულდა... სულიერი განწყობილებისა და ენისგან განსხვავებით, შეუძლებელია გაცოცხლება, ან ახალგზრდობისა და ადრეული სიმშვიდის აღდგენა. ვინაიდან, რაც არ უნდა შეეცადოს ადამიანი დროის გახანგრძლივებას, შეუძლებელია, ის მაინც მტკიცედ აგრძელებს სვლას.

სწორედ ამ მიზეზის გამოა, რომ ალლაპი მოგვიწოდებს - სურა „ალ-ასრ-ში“ შემდეგნაირად:

„წლების განმავლობაში ადამიანები და-კარგული არიან, თუ მათ არ აქვთ რწმენა, სწორად არ მოქმედებენ, ან გაერთიანებული არ არიან სინამდვილის, მოთმინებისა და ერთგულების ურთიერთსწავლებაში.“

იუსუფ იმალი ასე წერს:

დროის შესახებ ყველამ იცის რაღაც, მაგრამ არავის შეუძლია სრულად ახსნას მისი ზუსტი მნიშვნელობა. დრო გამოავლენს და ანადგურებს ყოველივე მატერიალურს, ჩვენს სულიერ მხარეს იპყრობს იგი.

შეგვიძლია გავიგოთ ის, რომ დროს ვკარგავთ და ვერასოდეს აღვიდგენთ წუთისოფელში. მაგრამ ალლაპი არ სურს სამარადისოდ დავკარგოთ ის, თუმცა შესაძლებლობას გვაძლევს აღვიდგინოთ ის იმქვეყნად. ამ სურაში ალლაპი გვიხსნის, რომ თუ არ შეგვიძლია ვაკონტროლოთ დრო, შეგვიძლია შევამოწმოთ ჩვენი დროის გამოყენება ამ ცხოვრებაში და ასე ვიყოთ წარმატებული. შეგვიძლია ავანაზღაუროთ მთელი ჩვენი დრო აქ, უფრო მეტიც, დავიძევიდროთ მარადისობა რწმენით,

ქარგი ქმედებითა და დროის კარგი მიზნებისთვის ხარჯვით.

უდავოა, რომ ალლაპის შუამავალს, ვინც ცოცხალი მაგალითი იყო ყურანის სიტყვების შესრულებაში, დრო არ დაუხარჯავს სიმდიდრის, სახელგანთქმულობის ან კიდევ ბედნიერების ძიებაში. მან თავისი დრო - სურა „ალ-ასრ“-ის სიტყვების მიხედვით გაატარა. ეს სიტყვები ნამდვილად შეიძლება იყოს მოკლე შენაჯამი ალლაპის შუამავლის ამქეფნური ცხოვრებისა. ალლაპის შუამავალი მიხვდა, რომ სიმდიდრე, დიდება და ყველა სხვა

ღირსება, უბრალოდ, ამქეფნური მახეა, რომელიც დროს გვართმევს.

გარდა ამისა, მან აგვისნა შემდეგი ჰადისით, თუ რადმენად ფასეულია დრო:

„არც ერთმა თქვენგანმა არ დაიჩივლოს დროის გამო, დრო არის ალლაპის მფლობელობაში“

ალლაპის შუამავალმა თავისი დრო თანაბრად დაყო და თქვა: „ო, ალლაპ, ეს არის

ჩემეული განაწილება იმის შესახებ, რასაც მე კულობ. ამრიგად, ნუ გამკიცხავ იმის გამო, რაც გაგაჩნია შენ და არა მე.“ ალ-ლაპის შუამავალს უნდა ეჩვენებინა ის, რომ დროისთვის ყურადღების დათმობა იყო მისი სურვილი. მას, აგრეთვე, სურდა ეჩვენებინა, რომ დრო იყო გაუკონტროლებელი, თუმცა საქმეები, რაც მან გააკეთა მისი მოღვაწეობის პერიოდში (დროში) ექვემდებარებოდა კონტროლს.

ჰადრათ რუმიმ დრო ნიანგს შეადარა. მან ახსნა მდინარის პირას გაწოლილი ფართოდ პირდალებული ნიანგის ფიქრი, რომელსაც გარკეული დროის შემდეგ მოულოდნელად ფრინველი ჩაუფრინდება პირში. ის იწყებს საკვების პატარ-პატარა ნაწილებად დანაწევრებას და მოხერხებულად ლუკმის ხახაში გადაშვებას. იყავით ძალიან ყურადღებით, თუ როგორ იცხოვროთ საკუთარი დროით!

ალლაპის შუამავლის მაგალითით ვგებულობთ, რომ არ ვართ დედმიწაზე იმისთვის, რათა ჩავეფლოთ ყოველდღიურ ჭაბუში. უფრო მეტიც, აქ ვართ იმისთვის, რომ თვალი გავუსწოროთ დროს, ეფექტურად გამოვიყენოთ ის, თითქოს ვხარჯავდეთ ოქროს ღმერთის საგანძურიდან. ზუსტად ამისთვისაა ჩვენთვის დრო ამქვეყნად უფრო დიდი საჩუქარი ვიდრე ოქრო.

თუ ნამდვილად გვეჩება ალლაპისა და იმ დღის (განკითხვის) შიში, რომ ჩვენ დაბრუნდებით მასთან იმის სათქმელად, თუ როგორ დავხარჯეთ მისი „ოქრო“, განსაკუთრებით კი ის, რომ არ დაგვიხარჯავს უსარგებლო საქმისათვის. გვეშინოდეს იმის, რომ ჰარამი არ გვქონდეს შეძნილი ამ ოქროთი, ან იმის, რომ ჰარამით გაჯერებულ ადგილებს ვეწვიეთ. დარწმუნებული უნდა ვიყოთ, რომ ეს დრო მოვა.

იუსუფ ალი წერს:

„ადამიანი მატერიალურ სარგებელზე თვალყურის დევნებით დაიკარგება. როდე-

საც ის დღეების შესახებ ფიქრობს, სარგებელს ხედავს მაშინ, თუ კი ეწეოდა კარგ ცხოვრებას, ხელს უწყობდა საზოგადოებრივ კეთილდღეობას და ამხნევებდა ხალხს სინამდვილისა და სიმტკიცის ბილიკზე.“ სხვაგარად რომ ვთქვათ, თუ გვაქვს გულებში ალლაპის სიყვარული, როგორც ალლაპის შუამავალს ჰქონდა მის გულში, მაშინ „ოქროს, “ამ დიდი საჩუქრის კარგი საქმეებისთვის ხარჯვა ამქვეყნად იქნებოდა ჩვენი სურვილი. ალლაპისთვის დროის ხარჯვა ჩვენი ულრმესი ნატვრა უნდა იყოს. მხოლოდ ამის კეთება აამაღლებს ჩვენს სულიერ მდგომარეობას საყვარელი შუამავლის თანამოაზრე აბუ ბაქრამდე. მათ, ვინც თავი შეიკავა ბოროტების, მატერიალური სიმდიდრისა და ამქვეყნიური ამაოებისგან, იმედოვნებენ, რომ მიაღწევენ ალლაპითან მადლითა და ბარაქით.

შეიძლება ალლაპი გვიბოძოს გული, რომელიც ისურვებს, რომ ვეთაყვანოთ მას ძვირფასი საჩუქრის-დროის ხარჯვით, იმ საჩუქრით, რომელიც მხოლოდ ალლაპისგან მოდის. შესაძლოა გვიბოძოს იმის ნიჭი, რომ მივხდეთ, თუ როგორ მოვიგოთ მადლი ამქვეყნიურ ცხოვრებაში და ვიყოთ ბედნიერნი იმქვეყნად.

დაბოლოს, დროის შესახებ უნდა ვიცოდეთ ეს სამი რამ:

- შეუძლებელია ახალგაზრდობისა და ადრეული სიმშეიდის დაბრუნება. შეუძლებელია დაკარგული დროის ანაზღაურება.
- ალლაპის შუამავალს, ვინც ყურანის სიტყვების ცოცხალი მაგალითი იყო, დრო არ დაუხარჯავს სიმდიდრის, დიდების ან ბედნიერების ძებნაში.
- სურა „ალ-ასრ“-ში ალლაპი გვიხსნის, რომ სანამ ვაკანტროლებთ დროს, მანამ შეგვიძლია ვაკონტროლოთ ჩვენი დროის სარგებლობა ამქვეყნად და ასე ვიყოთ წარმატებული.

ძირი რა სიჭირო

ძირი არის აღლოაპების უზენაესობის ერთ-ერთი დამახასიათებელი ნიშანი. ეუ-ლინგვი ნათელებია:

რა (კიდევ) მისა სასწაულობრივ - ეს ასია თქენი ძირი დამასთა და დამთა და მაც რომ თქენ მისაულებელი იქნებით მისა შეწყვეტით. ჭეშმარიტად მასი სასწაულობრივი მინი ესა ხალხისთვის. (სურა „არ-რუმ“, 30/23). ძირის მოვლენა-აღლოაპების უზენაესობის მიერ მოწყვალების გამოვლენაა თავისი მონა-მსახურების მიმართ, როს შესახებაც გარეულებითაა ნათქვამი ფურანი: „სასწაულობრივი მინი შეწყვეტა დამენების სამოსად ძირი-სამშებრივი და კი (საკურთხო) დამასრულებლივ“ (სურა „თურყანი“ 25/47). სხვა აიათებით ხაზეას-მულია: „ძირი გამოსულ თქენ დასა-ჯებლივდა დამენები გაუსურ სასურულოდ“ (სურა „ან-ნაბა“, 78/9/10).

ისლამის განსაკუთრებული ადგილი მისწინა სიზმინის ხილვის მოვლენას და ფურადღება მააქება მის მნიშვნელობის. ძირი არის დასუენების დრო. სიზმინი ადამიანის ეხსნება იუარული ცოდნა. ძირი მიჰოდით გამოცხადებები მოციქულებისა და აღლოაპების შეუძლებელის. მისი უზენაესობა იღებალების ფარდის შოლოდ რჩეულობას ხსნითა:

„ის მუსლინი იღებალებისა და არავის გრძელების თავის იუარულ გრძელების (გრძელების ფოლებების), გრძელ ის მარტოლებისა, ვისთაც ის ქადაგობლია, ვისც უზენებს მუსლების წინილი და უზენდონ (ე. ან გელოზების)“ (სურა „ჭინი“, 72, 26-27).

ფურანი იღებობინება, რომ ძირის დროს ურჩები ვარდებიან საფრნჯველმა: „სურა

წუხაისოფლების მუსლინებლებს ეგონთა, წერი სასურული ვინ დაწერებულ მათ და-მება, მათმანები“ (სურა „არათი“ 7/97)

ფურანში თარითოდ განხილულია აღლოაპების შეუძლებების წინასწარმეტებულების სიზმინები. აი, ზოგიერთი მეთვეაზი: წინდა თესუფის სიზმინი მასზე თერთმეტი ვარსკვლავის, მხისა და მთვარის თაყვანის ცემის, რომელიც იქნა ახსნილი როგორც მისი მომავალი აღმასელის, ხელისუფლებისა და დათვასებისენ, რომელსაც აულენენ მის მიმართ მეტი და მმოქლები; ორი პატიმინის სიზმინი, რომელებიც ისტონენ ისუფთან ერთად ციხეში, რომელთაგანაც ერთი იქნა განთავისუფლებული, ხოლო მეორე-დასულილი. ეგვიპტის მეფის სიზმინი, თუ როგორ გადაყლაპა გამადალუფავებულია ძროხამ დროშელი, რომელიც ახსნილი იქნა როგორც წინასწარუნინებისა გვალებისა და შემძილის დადგომის შესახებ მრავალი მოსავლიანი წლის შემცირებ; აღ-ლოაპების შეუძლებელის - მუშამედის - სიზმინი წარმართების მუსირონის ტანის გრძელების მხედვით, ნიშნავდა წარმართების მუსლიმინთა მიერ დამარცხებას (როგორც ძირი დაწერება მან უწოდებოთა მუსლინობრივები); აღლოაპების შეუძლებელ მუშამედის სიზმინი თავისადაპარსული მუსლიმინების აკრძალულ მწერთში შესვლაზე, რომელიც ახსნილი იქნა როგორც მუსლიმინების მიერ მექის განთავისუფლება და ქაბაში მომლოცველობა. „გრძელობრივი უსება მან სისამარტოლების თავისა შეუძლებელის სიზმინი.“ წინდა მუსას დედის სიზმინი, რომელიც

თავისი ბევრები ჩამოატაში და მიზნი არ ის გააჭინა („... როცა შთაა გონის შენის დედას გამო ტხადება....“ სიუკუა „გამოტხადება“ ამ აიათში ნიშნავს სიზღვრის ხილვას); წმინდა იბრაჰიმის სიზმარი მისი შეიღლას - ისმაილის - მსხვერპლად გამოეხდის შესახებ.

ტნობილია, რომ პირველი ლუთაებრივი ეზენილი მუჭამების, რომლისგანაც გაიგო თავისი დანიშნულების შესახებ, მოვლინა სახელდობრ სიზმარი. ყველაფერი, რასაც ხედავდა ალლაჰის შუამავალი ძილში, ზუსტად ხორციელდებოდა სინამდვილები. წმინდა აიძა ამბობდა, რომ ლუთაებრივი ეზამოტხადებები ალლაჰის შუამავლამდე წინასწარმეტყველური სიზმრების სახით აღწევდა. ყოველი ნახული სიზმარი გათხენებისთანავე ხორციელდებოდა ტხა-

დძი. (ბუჭარი, „ბადულებაბი“, 3). ძილის დასაწყისში მასთან მოდიოდა ან გელოზია ჯებრიალი, ასე გრძელდებოდა ექვსი თვის განმავლობაში (რიათებს - სალისინ, ფ 4, გვ. 391).

უბადა თუმ्बუს-სამითი მოგვითხრობს: „მე ვკითხე ალლაჰის შუამავალს აიათის შესახებ, „ბოძებული აქვთ მათ სასიხარულო ამბავი სიკეთის შესახებ წუთისოთველიძიუა და ზესთასოთველიძიუა...“ (სურა „ოქტო“ 10/46). რაზეც მიჰპსუხა: „აქ შედეველობაში მიღებულია სასიკეთო (სასიხარულო) ტნობა - ესაა წინასწარმეტყველი სიზმრები. მუშინი ან მათ დაინახავს, ან მას აჩინებენ (თირმიზი, რუა, 3/2276). ტნობილია შემდეგი ჰედისუხი: „ქვეყნიერების ალსასირულის მოახლოებისას ჭემმარიც მორწმუნეთა წინასწარმეტყველი სიზმრები უფრო და უფრო გატხადება.“ (თირმიზი, სურანი, 22-75). „უფრო სიძართლის შემცველი. ეპთადისას (დილის ნამაზის ლოცვამდე) ნახული სიზმრებია.“ (თირმიზი, სურანი, 2279). ალი იბნ აბუ თალითი ამბობდა: „არ არსებობს განსხვავება დღისა და ღამის სიზმარში. შესაძლებელობა იმისა, რომ იხილო სიძართლის სიზმარი, დღე-ღამის განსხვალობაში ურთხაირა. არ არსებობს განსხვავება ქალისა და კაცის სიზმრებს შერის (ბუჭარი).

ალლაჰის შუამავალი მუჭამებდა ზოგჯერ თავისი მიმღევრების სიზმრებს უსწიოდა და უწმარტვადა (ქუთაუს სითუ, ფ 17, გვ. 533-534). მაშინ ის, დილის ნამაზის ლოცვის შემდეგ, თავის ზურგს უკან მღლოცველებს სახით შეძოურიალდებოდა და ეკითხებოდა: „თქვენი გან ვინმექ ხომ არ ნახა წუთელ სიზმარი?“ (თირმიზი, სურანი, 2299).

ალლაჰის შუამავალი ამბობდა: „**მაჲდირი**

არძობოს სამი სახის: წინამდებრეცხველია საზორაო, ის არის საკუთაის შეცდობის და დაქრისას დან, ეძღვის საზორაო და საზორაო, როგორც არამათა ელაზარა გრძელება თავის თავის“ (ქუთაუბუ სითოვე, გვ. 457-458).

წინამდებრეცხველია საზორაო

წინამდებრეცხველია სიზმრებზე საუბრისას აღლუაშის შეაძლო ფურადლებას აქცევდა იმას, რომ ისინი წინამდებრეცხველების ერთ ირმოცვლილებეს დაწილს მეადგენენ. სინამდვილეში კი ეს არის ექვსთვეაზი დროის მონაკვეთი, როგორც წინამდებრეცხველია შეაძლოს შთაგონებები გადაეცემოდა საზორაოში, რაც შეესაბამება 23-წლაზი წინამდებრეცხველობის 1/46 ნაწილს. (ბუპარი, თაბერი, 26, მუსლიმი, „რუა“, 6).

ერთ-ერთ ჰადისში გადმოცემულია: „დმიტ-თის მოციქულის თქვე: „წინამდებრეცხველება და მოციქულობა დასრულებულია.“ შემდეგ აღარ გამოიგზება არც შეაძლო და არც მოციქული. როგორც ასეთში ამბავში დამწუხრა ჯამათი, მან დააძარება: „მაგრამ არან ისინი, ვინც მოიფანენ სასიხარულო ამბავს.“ როგორ მას შეეკითხენ: „ეი, აღლუაშის შეაძლო! ეს როგორ გავიგოთ და ვინ არან ისინი, ვინც მოიფანენ სასიხარულო ამბავს,“ აღლუაშის შეაძლო უბასუბა: „ ეს არის მუსლიმისას უბასუბი, წინამდებრეცხველია საზორაო. ის არის წინამდებრეცხველების ნაწილთა ნაწილი.“ (ქუთაუბუ სითოვე, გვ. 2 და 457-458). წინამდებრეცხველია საზორაო „წინამდებრეცხველების ნაწილთა ნაწილია, ნიშნავს, რომ მუსლიმისას საზორაო შეიცავს წინამდებრეცხველების კოდნას. აუკილებელია წინამდებრეცხველების კოდნით გამოხატული კოდნის მარადისობის

დამტკიცება.“ (რაიონული სალისინი, გვ. 4, გვ. 394).

წინამდებრეცხველია სიზმრის განსაკუთრებული ნიშნია მასი საზორაო და სიცხადე. ისინი მურიე წვრილობის მდგრადი იძებელება მეხსიერებამ. ასეთი სიზმრები იძებათად დაივიწყება. წინამდებრეცხველების სიზმრის ხალვა შესაძლებელია ჩვეულებრივი სულის კვეთებისა და სიხარულის მდგრამარეობისამ. იმამი ავტება ამბობდა: „კარგი საზორაო ახარებს მორწმუნებს, ან შეჭყავს იჯი შეკითხომაში.“ წინამდებრეცხველების სიზმრები ღმერთისგანაა და წარმოადგენენ ან სასიხარულო შეცყობის ეპებს ან აუღრებენ გათვრთხილების, უსათვრთხოების ხასიათს, რათა აღამიანი გაძოენ კვეს და იქოვროს სითვრთხილისა და ფურადლების გამოვლენით. ბევრია ისეთი ხალხი, რომელთაც უნახავთ წინამდებრეცხველია საზორაო და მას შემდეგ ჩაძომორებიან კუდ ქმედებას, ან ჩაუზინათ კოდნა და ოძღვობესებრდენ თავიანთ ხასიათს. მუსლიმინი შემდეგა იხილოს წინამდებრეცხველია სიზმრები იმ ზომად, რამდენადცაც მას ყოველდღიური საქციელი მსგავსი იწევს აღლუაშის შეაძლო მუჭამების უხოვრების წესისა და კულტურისა.

შეაძლო ათვრთხილებდა, რომ საზმრები ცხადიდება პირველი ამსინელის ახსნის შესაბამისად. ის ამბობდა: „არ მოუყვეთ საზორაო შემთხვევით ხალხს.“ (ქუთაუბუ სითოვე 17, გვ. 532).

ერთ-ერთ ჰადისში ნათქვამდა: „არ მოუყვეთ არავის წინამდებრეცხველია საზორაო (გარდა საყვარელი, პატივუცემელი აღამიანისა (რომელიც ახსნის მას მხოლოდ კარგ ან საუკეთესოს მხრივ), ან მას,

ვინც ჭევიანი და ბრძენია, რომ მართლაც ახსნას.“ (თირმიზი, „სუნანი“ 2283).

წინასწარმეტყველურ სიზმრებს ესაჭიროებათ მცოდნე აღამიანის მიერ ახსნა, ვინც მიღწეულია ზეოპრივ სრულყოფას, კუთილმობილებას, ვისაც აქვს მცუკუებელშენა, ვინც ფლობს თევზისის (ყურანის ახსნა), ჰადისებს, ფაქტს (ისლამის კანონმდებლობა). ე. იმ მუსლიმანებისას, ვინც გაუწილებით ახლოს არიან წინასწარმეტყველების შექმარიც რელიგიასთან.

კარგი, კეთილია, სარწმუნო სიზმარი დამცრობისგანაა, მისი სიყვარულითა და წყალობით. ასეთი სიზმრის ხილვის შემდეგ მუსლიმანი აღამიანი უნდა ემადლოერებოდეს ალლაჰს, როგორც ყველა სხვა სიკეთის მისთვის გამოგზავნისას.

სიზმრების შემოწმებულობა. ეს არის სიზმარი აღამიანზე ეშმაკის მიერ მთავონებელი, რათა შეაძინოს ის, გაუფეხოს ხასიათი, მოახეთოს არასასიამოქნო, მძიმე ფაქტები. ჩვეულებრივ აღამიანი ასეთ სიზმრებში მონაწილეა კაფუსიროვების, კონფლიქტების, ის ვართება დად სიძალვლითან და სხვა.

ალლაჰს შეამაგრო მრავალ ჰადისში იძლევა რეკომენდაციას, არავის მოვლენეთ ცუდი სიზმარი. ის ამბობდა, რომ ცუდი სიზმარი ეშმაკისგანაა და უკეთესი იქნება არავის უკამანთ მისი მინაარი. ასევე არ შეიძლება აღამიანისთვის კარგი სიზმრის მოყოლა, ვიდრე გამოავლინოს ნამდვილი მურინისა სიზმრის ნახევის გამო, ან ისეთი აღამიანისთვის მოყოლა, რომელზედაც ცნობილია, რომ ის ცოდვილია და ან იცავს ალლაჰს დარიგების. თუ სიზმარი, ვინც

უფრის სიზმრების ახსნაში და აქვს ცუდი ზე, მისმა შემთხვევითამა ახსნაში მეიძლევა მთხოვობელზე უარყოთითად იძოვებოს, ააფორიაქოს იგი და დაუკარგოს მოსუენება. (ქუთაუბუ სითე, ც 17, გვ 532). ჯაბირი გვიყვება: „ალლაჰშის შეამაგრო ამბობდა: „თუ თგვენ გან ვინმეს ესიზმრა საძიშვი სიზმარი, შეპრეზეს მარტხენა მხარეს და სამჯერ გადააფურთხოს; ამასთან ავე, სამჯერ წარმოთხვეს „ელუ-ზუ“, შეეცადოს ეშმაკისაგან თავის დაუკარგოს დიდი ალლაჰშის შემწეობით და გადაბრუნველი შეორე მხარეს. ამ შემთხვევაში მას სიზმარი არასოდეს მოუკანს ცუდი. (მუსლიმი, „რუა“, 5, აბუ დაუკუდი, „აღამი“, 88, იბნი მაჯა. თაბირი 4. რიადუ - სალიხინ, გვ 399).

მან, ვინც იხილა ცუდი სიზმარი, მართლაც ხომ არ უნდა გადაანერწყვეოს სამჯერ, არამედ სამჯერ უნდა წარმოთხვეს ბეჭერათწყვითა „ფოუ-ფოუ-ფოუ“ „გადა-აფურთხოს მარტხენა მხარეს სამჯერ ნიმუშს დაუნდობელ მოპყრობას ეშმაკისადმი, მის განდევნას სიზმრიდან, დაძლაბლებასა და დასუსტებას, მის მიმართ ეჭვის გამოხაუვა. გამოლვიძებისას აუკილებლად დაიცავი სიცეივების წარმოთხვეს: „ალუ-ზუ ბილლაჰი მინეშ შეიცევანი რაჯოიმ“, ეშმაკის ბოროტების განდევნით მუსლიმანები მიმართავენ ალლაჰს ნებისმიერი საქმის დაწყებისას და მოელიან მის მთარველობას. ასეთი მოქმედება არის ნიმუში იმისა, რომ მუსლიმანის არ ავიწყდება მისი უდიდებულესობა, სწავლის მისი და გამიზენული აქვს თავისი საქმეები შესრულონას მის მიერ მოწინებულ ჩარჩოში. ცუდი სიზმრის შემდეგ ერთი მხრიდან მეორე მხარეს გადაბრუნება ნიმუშს სხეულის

၁၃၅

မြတ်ကမာဏျကား၊ ပျော်ရွှေလား စာစိမ်းကဲး မောင်သက္ကရာဇ်
ဗျာတ္ထုပျကားကျော် ပျော်ရွှေပျော်ရွား ဝါရေဖော်။

ემძა კისეულია სიზმრების თავისებუროება
არის ის, რომ ისინი არეულია, არ
აშესოვრდებათ, აფორიაქებს და აშეოთხებს
აღაძიან გონებას, ასეთ სიზმრებს ახსნა
არ მოეპოვებათ. ერთხელ, აღლუაჲის
შეაძლოთ მიირჩინა ერთმა ბედუნია
და მოუყვა რაც დასაზმრა, როგორ
მოკვეთეს მას თავი და გააგორეს, რამაც
ის სერიოზულად აალელვა. აღლუაჲის
შეაძლობა უთხრა მას: „ნუ მის კემთ
ეშმაკი მსახურებს გაერთონ (ითამაშონ)
თქვენით თქვენივე სიზმრებში. არავის
მოუთხროთ ასეთი სიზმრებში!“ (მუსლიმი).

„.... თუ ვინმეს დაესაზღირა რაღაცა
ცუდი ან არასასიამოვნო, არაესა
მოუყვეს მან ამის შესახებ, ადგეს და
ილოცოს ნამაზი.“ (ქუთაუბუ სითოვ, ტ.
17, გვ. 530). **სიზირების მქანე სახეო**
არამიანის მდგომარეობის ანაკუთღა, ან
მასზე შეძოხუეული იღები, გასული დღის
მოვლენების ურთიალი, მთაბეჭდილებები,
თვეერები, ქმედებები და ა.შ. მაგალითად,
ადამიანმა დღისით ან საღამოს ჭამა
მარილიანი საჭმელი და ძილში ხედავს,
რომ ას სეამს ჰევრ წყალს ან ხედავს
პრობლემას, რომელიაც აწვალებს მას.
ასეთი სიზირი არ საჭიროებს ახსნას. ასეთი
ხასიათის სიზირებს აღლუაზის შეაძებლია
ახასიათებდა როგორც სიცოცა „ნათესა“
ან „ საქოთარ თავთან რაცხარი ფ. “

„ მისა მდგომარეობა, ვინც ვინ ხედავს
საზიდოს და ამზღვის წესს საბათობისთვის.

ରାଜ୍ୟକାନ୍ତରୁ ପ୍ରାଦେଶିକର୍ମକ୍ଷେତ୍ରରେ ଯଦ୍ବାଦୀ ଏହାରେ ଅଧିକାରୀ
ଅନ୍ତର୍ଭାବରେ ଆମ୍ବାଦାରୀ ଏହାରେ ଅଧିକାରୀ
ଅନ୍ତର୍ଭାବରେ ଆମ୍ବାଦାରୀ ଏହାରେ ଅଧିକାରୀ

კი არავითარი სიზმარი არ გინახა, ეს
მსუაქსია ცილისწამებისა.“ (ბუჭისო, თბილის,
45). ლაპრაკი იმისა, რომ სიზმარში ნახე
ს, რაც არ გინახავს სინამდვილეში,
თველება დიდ სიცოდელ. მსუაქსის
გაეთებისას პირველ რიგში ცილის წუამებ
დიდ ალლაპშეს. ას ამჟაფრუებს, რომ ნახა
ს, რაც სინამდვილეში მისთვის ღმერთის
არ უჩვენებდა. ასეთი ქუება თველება
დიდ ცოდვად.

ხალხი ყოველგვარი ეჭვის ტარებულ
რჩება სიზმრების გავლენის ქვეშ. ხოლო
ამ თვისებების ტამოყენება, ცეფელი
სიზმრების გამოყენება, ნიშნავს ცუდი
განზომების უზრუნველყოფას. ასეთი ქმედებისთვის
იქნება სასჯელი განკითხვის დღის.
ალლაპშის შემავალის ქვეყნისკენ
აღსასრულობის დღეზე ლაპარაკისას, გადამისცა
მაცეფალების უზაფის შესახებ შემდეგი:
მათ ეპრძებან ებათ გადაბან ერთმანეთს
ქერის ორი მარცვალი. ეს საშინელი
სასჯელია, იმიზომ რომ შექცლებელია
ქერის ორი მარცვალის ერთმანეთან
შეერთება, რომ გააკეთო ცულითვი... და
რადგან ამას ადამიანი ვერ შექცლებს, მისი
წამება გაერძილდება.

კარგი, კეთილია, მართალია სიზიანი
ღმერთისეუან მოვლენილია, მისი სიყვარულისა
და სოფესის სათავეა. ასეთი სიზმრისთვის
მუსლიმებანი უნდა უძადლოოდეს დიდ ალ-
ლაჰს, როგორც მის მიერ მოვლენილი
ყველა სიკრისთვის.

უკიდესობას აღმოაჩინები და გერმანიის
წევები ვიყოთ, კეთილმომბილია და თხი ზელი
ხალხი! ამინ!

მუჰამედის გადასაცემი

სიყვარული ვრცელდება ყველაფერზე, რაც წარმოშობს და რასთანაც კავშირი აქვს მას. მაგალითად, ათასობით მთას შორის უჭედის მთა ერთადერთი ადგილია მუსლიმანთათვის, რომლის მიმართაც ალლაპის შუამავალი მუჰამ-მედი განსაკუთრებულ სიყვარულს გამოხატავს. გარდა ამისა, ერთი ჩვეულებრივი ქალაქი, ცნობილი ოროგორც „იესრიბი“, ჰიჯრის (ემიგრაციის) შემდეგ გადაიქცა „მადინა ელ მუნევვერად“ და გახდა ყველა მუსლიმანისთვის სათაყვანებელი ქალაქი მხოლოდ იმიტომ, რომ ის იყო დალოცვილი ადგილი ალლაპის შუამავალ მუჰამმედის მიერ. „მადინა ელ მუნევვერა“-ის ასეთი განსაკუთრებული სიყვარული მუსლიმანთა გულებში ჩაინერგა სწორედ მუჰამმედ შუამავლის წყალობით.

ალლაპის შუამავლის სიყვარული და მისი მიღებრობა აუცილებელია ყველის შემძლე ალლაპის სიყვარულისათვის. ალლაპი ბრძანებს:

„უთხარი, (მუჰამმედ კაცობრიობას), თუ გიყვართ ალლაპი, მომყევით მე. ალლაპიც შეგიყვარებთ და ცოდვებს მოგიტევებთ...“ (ყურანი 3/31)

აიათიდან გამომდინარე, შეიძლება დაგასკვნათ, რომ თუ ადამიანი აირჩევს

მუჰამმედ შუამავალს სამაგალითო პიროვნებად და შეეცდება მიბაძოს მას, გახდება ყოვლის შემძლე ალლაპის საყვარელი მსახური. იყო თანამგრძნობი და შემწყალებელი გაჩენილების მიმართ გამჩენის პატივსაცემად, ეს მორწმუნისთვის ხდება სულიერი სიამოვნება და აღტაცება, როგორც ალლაპისა და მისი შუამავლის სიყვარულის შედეგი. შუამავლის თანამოაზრები ცდილობდნენ, რომ დაახლოებოდნენ მის შინაგან ბუნებასა და ჩაწვდომოდნენ მის სულიერ სამყაროს. მათ სწამდათ, რომ ეს იყო მათვის უდიდესი ჯილდო ამქვეყანაზე, რითაც მიიღეს ალლაპის წყალობა. მთელი ისტორიის მანძილზე მორწმუნებმა, რომლებმაც მიიღეს ალლაპის შუამავლისგან განსაკუთრებული საღვთო მარცვალი, ჩაინერგეს მისი სიყვარული სულებში, მიაღწიეს უმაღლეს წერტილს რწმენასა თუ ზნებაში და გახდნენ კაცობრიობის სულიერი წინამდღოლები (წინამდღვრები).

უებარი წამალი ავადმყოფებისთვის და დაუდევარი გულისთვის არის მუჰამმედ შუამავლის სიყვარული და მისი „სუნნეთზე“-ზე მორჩილება, რომელიც მისი კეთილშობილური ხასიათის შედეგია. შესაძლებელი რომ ყოფილიყო თავის

საუკუნეები

საყვარელ მიმდევრებთან ერთად სამოთხეში ყოფნა, შუამავალმა მუჰამმედმა უსურვა მათ, რომ შეესისლხორცებინათ ყოვლისშემძლე ალლაპის თითოეული ბრძანება. სიყვარული, რომელიც გააჩნდა შუამავალს მისი მიმდევრებისადმი, გამოხატულია შემდეგ აიათში:

„და აი, მოვიდა ოქენეთან ისეთი შუამავალი ოქენებანეე, რომელსაც ძალიან უმძიმს თქვენი განსაცდელში ჩავარდნა. მას ძალიან უყვარხართ, მორწმუნეთა მიმართ კეთილი და შემწყნარებელია.“

(ყურანი 9/128)

ჩვენ გვჭირდება გულისყურით მოვუსმინოთ და დავემორჩილოთ შუამავალს, რომელიც ასე უფრთხილდება საკუთარ მიმდევრებს, რომელსაც ჩვენ შეგვიძლია შევხვდეთ სამოთხეში ქევსერის აუზთან. მას სურდა, მის მიმდევრებს განუყრელად და ერთგულად გაეგრძელებინათ მისი სწავლება:

ა) ალლაპის შუამავალი ამბობდა: „ჩემმა ღმერთმა ბრძანა ჩემი დუმილი იყოს ფიქრის გამონაშუქი. (მეც იგივეს გირჩევთ)“.

ყოვლისშემძლე ალლაპმა დალოცა ყველა თავისი ქმნილება, მისთვის ჩვეული განჭვრეტილობით. ამ ქმნილებათა განჭვრეტა ადამიანებსა და ჯინებში არის „ინსტინქტი“, რომელიც აუცილებელია ფიზიკური ცხოვრების გასაგრძელებლად.

ინსტინქტი ბევრ რაღაცაში ეხმარება ცხოველს, მაგალითად კვებაში, თავდაცვასა და გამრავლებაში. მაგრამ ფიქრით (აზროვნებით) ადამიანია დაჯილდობული, მან გააძლიერა მისი სულიერება, რითაც ისინი გახდნენ მშენიერი არსებები, რომლებიც ახლოს

არიან ყოვლისშემძლე ალლაპთან. რაოდენ დასანანია, როცა ადამიანი ფიქრით დოროს უთმობს ამქვეყნიურ წარმავალ სიამოვნებებს, ნაცვლად იმისა, რომ იფიქროს იმქვეყნიურ ბედნიერებაზე.

ამქვეყნიურ ცხოვრებაში ადამიანის ფიქრი და ემოციები იქნება ღვთიური სიყვარულის ანარეკლი, რომელსაც ისინი მიიღებენ და იგრძნობენ საიქიოში.

ფიქრი არის უდიდესი იარაღი, რომელმაც საშუალება მისცა კაცობრიობას, მიაღწიოს ადამიანის სრულყოფილების უმაღლეს წერტილს. ყურანი თავიდან ბოლომდე მოუწოდებს ადამიანებს დორმა რწმენისკენ. ის მოუხმობს კაცობრიობას, დაფიქრდეს საკუთარი კეთილგონიერებით ამ მშვენიერი სამყაროსა და ყურანის საოცრებაზე. ასევე გვაფრხილებს შემდეგნაირად: „რატომ არ ფიქრობ?“ რატომ არ ჩაფიქრდები?“ რატომ არ ღებულობ გაფრთხილებას?!..

ყოვლისშემძლე ალლაპი ბრძანებს:

„რატომ არ ჩაიხედავენ ისინი საკუთარ აზრებში? ალლაპმა შექმნა ცა, დედამიწა და ყველაფერი მათ შორის არსებული გარკვეული უადით. ჰეშმარიტად, ადამიანთაგან მრავალი უარყოფს თავის გამჩენთან დაბრუნებას“. (სურა 30/8)

ალლაპის შუამავალს უყვარდა განმარტოება თავის თავთან. განმარტოების პერიოდში მისი თაყვანისცემა გამოხატული იყო ფიქრით, დაკვირვებით ცისა და დედამიწის მბრძანებელსა და მფლობელზე. გასცემეროდა ქაბას და ფიქრობდა ალლაპის უძლეველობაზე მსგავსად წინაპარ-შუამავალ იბრაჟამისა.

აალლაპის შუამავალი, რომელიც ად-

რეც ხშირად იყო დაფიქრებული ადამიანები და მის შემქმნელზე, მომდევნო ცხოვრებაშიც ასეთივე დარჩა. ის არ ლაპარაკობდა იქ, სადაც არ იყო საჭირო. მისი დუმილი იყო უსაზღვრო. როდესაც ის დაიწყებდა რაიმე ამბის თხრობას, არ ჩერდებოდა და ამთავრებდა თავის აზრს. მისი გამოსვლა იყო მოკლე, მაგრამ შეიცავდა დიდ მნიშვნელობას. ის ურჩევდა ალლაჰის გაჩენილებს, ეფიქრათ მის ქმნილებებზე, კაცობრიობაზე და აუწყებდა, რომ ფიქრი არის თაყვანისცემის გამოხატვის საუკეთესო გზა.

„შეიძლა აიშა მოგვითხობს შუამავლის ჩატიქრებასა და მგრძნობელობაზე:

„ერთ საღამოს შუამავლმა ბრძანა: აიშა! ნება მიბოძე, გავატარო ეს დამეჩემი დამერთის თაყვანისცემაში. მე ვუპასუხე:

„ალლაჰს გეფიცები, მე მიყვარს შენთან ერთად ყოფნა, მაგრამ უფრო მიყვარს ის, რაც შენ ბედნიერს გხდის.“

მას შემდეგ ის ადგა, აბდესი აიღო და დაიწყო ლოცვა. ის ტიროდა, ისე ძლიერ ტიროდა, რომ მისი ტანსაცმელი, დალოცვილი წვერი და ადგილი, სადაც ლოცულობდა, მთლიანად სველი იყო. სანამ ის ამ მდგომარეობაში იყო, მოვიდა ბილალი და იხმო სალოცავად. დაინახა რა ასეთ მდგომარეობაში, მას უთხრა:

- ო, ალლაჰის შუამავლო, რატომ

ტირი, როცა ყოვლისშემძლე ალლაჰის გველა ცოდვა სამუდამოდ მოგიტევა? ალლაჰის შუამავლმა უპასუხა:

„განა შეიძლება, მადლიერი არ ვიყო ჩემი დამერთის? გეფიცები, ამ ღამით ალლაჰის ზოგიერთი აიათი მომევლინა, სირცხვილი მათ, ვინც წაიკითხავს და არ დაფიქრდება მათზე! და მან წარმოთქვა შემდეგი აიათი:

„დავინახე! ცისა და დედამიწის შექმნაში, დღისა და ღამის მონაცემლეობაში ისეთი განსაკუთრებული ნიშნები, რაც ადამიანთათვის გაუგებარია. ადამიანი, რომელიც ადიდებს ალლაჰს

მდგომარე, მჯდომარე, მწოლიარე და განჭვრებს ცისა და დედამიწის გაჩენის საოცრებებს, ფიქრობს: „

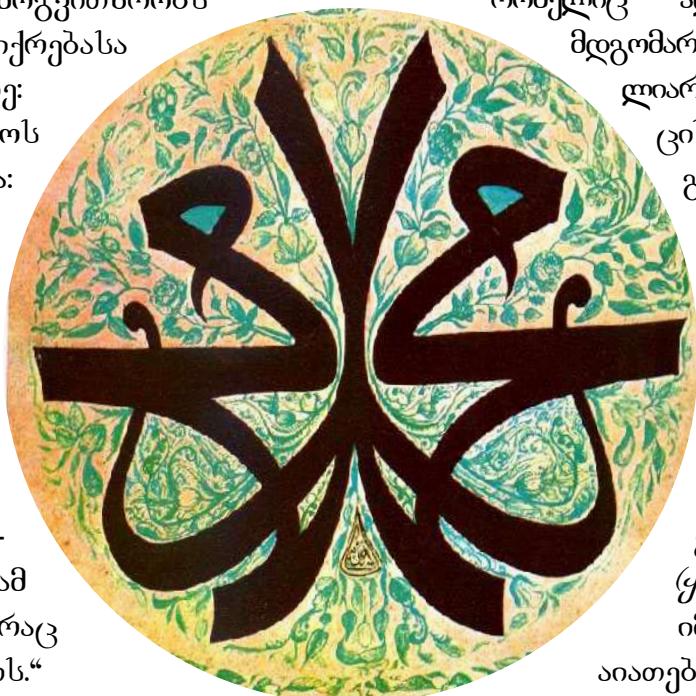
დამერთო ჩეხნო! როგორ შექმნი ყველაფერი არაფრისგან?! დიდება შენ! გვიხსნი ჯოჯოხეთის ცეცხლისგან!“
(ყურანი: ۳/۱۹۰-۱۹۱)

იმ დამეს, როცა ეს აიათები მიიღო, ალლაჰის შუამავლი, გათენებამდე

ტიროდა, ცვივოდა მარგალიტების მსგავსი ცრემლები. ალლაჰის მოწყალებით, მორწმუნის ცრემლისლერა არის გამომუღავნება საღვთო ძალისა, ჩირალდანი შავბნელი საფლავებისა და ცის სასუფეველი საიქიოში.

ბ) შუამავლი ასე გვირჩევს:

„დამერთმა მიბრძანა, მახსოვდეს და ვადიდებდე ალლაჰს.“

სალა შუალე

ის, ვინც მიჯნურია, გრძნობს საჭიროებას, რომ ახსოვდეს საყვარელი ადამიანი. ეს ყველაფერი დამოკიდებულია საყვარელი ადამიანის მიმართ გრძნობის სიძლიერეზე; ალლაპის გახსენება არ ნიშნავს მხოლოდ მისი სახელის რამდენჯერმე განმეორებას. ეს ნიშნავს შევიგრძნოთ, შევიგნოთ და აესახოთ ის ჩვენს გულებში. ყოვლისშემძლე ალლაპი ბრძანებს:

„... უდავოა, ალლაპის გახსენება გულებს შექმნას მოუტანს.“ (ყურანი 13/28).

წმინდა აიშამ თქვა, რომ შუამავალი იყო ღმერთის ერთგული და ყოვლისშემძლე ალლაპისაც უნდოდა, ჩვენც ისეთივე ვყოფილიყავითო. ალლაპი ბრძანებს:

„... ადიდეთ ღმერთი კვლავ და კვლავ, დღისითა და ღმით.“ (ყურანი 3/41)

ამ აიათით ყოვლისშემძლე ალლაპი გვიბრძანებს ჩვენი გულები მივაკუთვნოთ მას შიშის, უბედურებისა და გაჭირვების დროს.

ალლაპის გახსენება აუცილებელია, რათა ადამიანები არ ჩავარდნენ სასოწარგვეთილებაში. ყოვლისშემძლე ალლაპი ბრძანებს:

„ არ დაემსგავსოთ მათ, ვისაც დაავიწყდათ ალლაპი და საკუთარი სული, როგორიც არიან ურჩინი და ცოდვილნი!“ (ყურანი 59/19)

პიროვნება, ვისი გულიც ამბობს „ღმერთო ჩემო!“ ის ვერ იქნება არასამართლიანი და არ მოექცევა ადამიანებს უპატივცემულოდ იმიტომ, რომ ალლაპის გახსენება არის ღმერთის სიყვარულის დამტკიცება.

მათთვის, ვისაც ახსოვთ და ვის

გულებშიც არის ალლაპი, ეს იქნება უმაღლესი თაყვანისცემა მისდამი.

განსხვავება მათ შორის, ვისაც ახსოვს ღმერთი და ვისაც არ უყვარს, ჰგავს განსხვავებას მკვდარსა და ცოცხალს შორის. (ბუხარი, დავუდი, 66)

გ) შუამავლის მესამე რჩევა ასეთია: ჩემმა ღმერთმა მიბრძანა, გადავხედო ჩემს თავს თვითკრიტიკით.

ყოვლისშემძლე ღმერთს უყვარს ის ადამიანები, ვინც საგნებსა და მოვლენებს უყურებს ინტერესით (ფიქრობს მათ გაჩენაზე), და გვაუწყებს, რომ მან ყურანის აიათები გამოგზავნა ღვთისმსახურების გასაფრთხილებლად და მაგალითის ასაღებად.

ყურანში ნაბრძანებია:

„ოუ უფიქრიათ, აქლემებზე როგორ გაჩნდნენ. ცაზე, როგორ აიწია მაღლა? და მთებზე, როგორ არიან შეერთებული ისინი მყარად და განფენილნი დედამიწაზე?“ (ყურანი 88/17-20)

„ნუთუ მათ არ უმოგზაურიათ დედამიწაზე და არ უნახავთ როგორი იყო მათ წინაპართა დასასრული, რომლებიც ღმერთმა გაანადგურა?“ (ყურანი: 47/10)

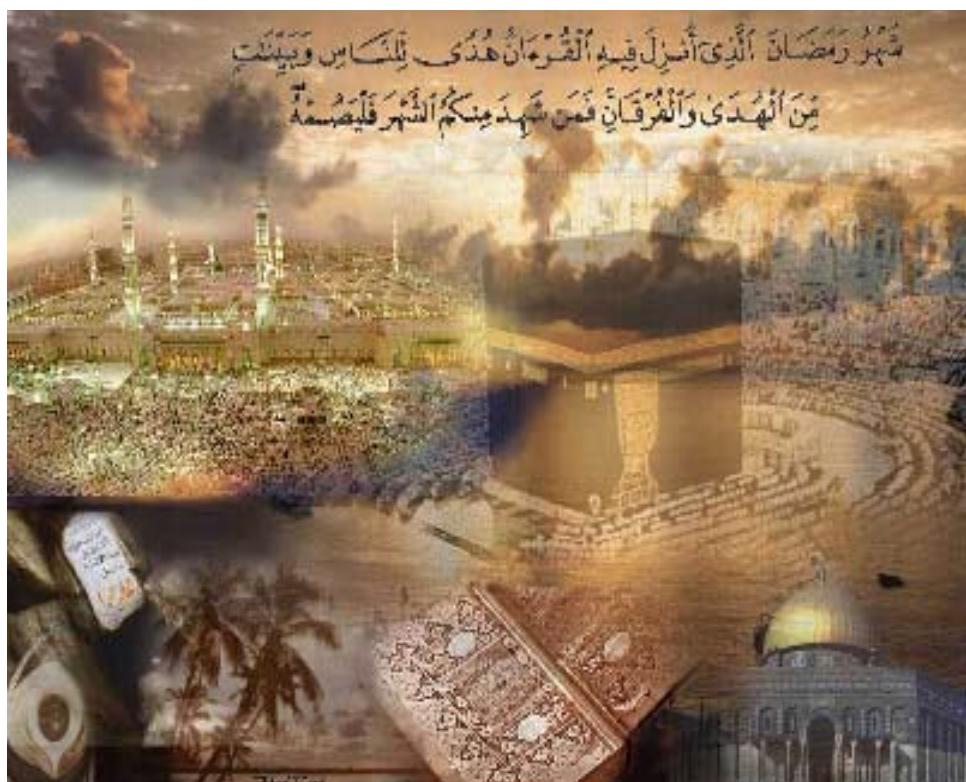
ამრიგად, ალლაპის შუამავალი საკუთარ მიმდევრებს მოუწოდებს იყონ ერთგულნი ალლაპის რწმენაში, გახედონ სამყაროს ყურადღებით და დარწმუნდნენ გამჩენის უძლეველობაში, მიიღონ შუამავლის ყველა რჩევა და გაითავისონ.

როცა აღდამიანს სულიერად ჩაეძინება...

ოსმან ნური თოფბაში

ერთი უცხოელი ჩაფიქრებული მიუყვებოდა გზას, უცებ მას ნინ მტაცებული ცხოველი შემოყენა. კელიანი ალსებისგან თავის დაწესებულების ბუნებრივმა ინსტინქტმა მომენტალურად იმოქმედა, იგი გაიკვა და იქვე ახლომდებარებ ჭამი ჩახტა. ჭამისა აფრინდა, ადამიანი ფსკერისკენ მთელი სისწოაფით ეჭვებოდა, მაგრამ მთახელსა და ქის კედლიდან გამოშვერილ ხის მოზრდილ ფსკერს მთელი ძალით ჩაეჭიდა. თუმცა მალე გააცნობიერა, რომ იგი ეჭიდებოდა ფსკერს, რომელსაც ყოველგვარი მოპირების გარეშე არი წრიუნა ფრინიდა. ერთი მათგანი თოვლივით თეთრი იყო, ხოლო მეორე-ნახშირივით ჟავი. უარესი საშინელება ადამიანს ქის ფსკერზე ელოდა, იქ საიდან ფსკერი უზარმაზარი გველგესლა გამოჩნდა. (სხეთი საზარელი სანახაობის ხილვა ადამიანს მანამდე წარმოუდგენელი ეგონა). გველები მოუთმენლად შეჰვერებდნენ ხის ფსკერს ჩაქიდებულ მსხვერპლს, საზარელად სისინდებდნენ და დემონურად მოელვარე თვალებიდან ცეცხლს აფრიკულენ. ენით აფრიკელმა შიშმა მოიცვა ადამიანი, (ეს წრიუნებიც რა გამალებით ფრინიან ხის ფსკერს) - ფიქობდა და გამოსავალს ეძებდა.

ხიკვდილ-ხიცცებლის გზასაყალბურთ მყოფი ხვდებოდა, რომ ერთი ნამის დაკარგვაც ადამ შეიძლებოდა, როგორმე თავი უნდა დაეწია ამ კოშმარიდან. ამ დროს თავისდა უნებურად გარშემო მიიხედმოიხდა და პო, საკაირიველებავ, რას ხედავს მისი თვალები! თაღლით სავსე ფიქები... დიახ, ნამდვილად თაღლის ფიქებია. ფლეხფლაც აქ, ამ ხის ფულურობი ფულურები ცხოვრილდნენ, რომდობებაც საგულდაგულოდ მოეგრძოვებინათ თაფლი. ადამიანს საცრიად მოუნდა დაეგამოვნებინა სურიელოვანი ტაბილეული, მისი გონება ახლა მხოლოდ და მხოლოდ ამ სურილმა შეიძყრო. ყველაფური გაფაავინყდა. „ასეთ ადგილას ამდენი თაღლი ცოცა არ იყოს უჩვეულო კი ალის.., მაგრამ მოდი, ერთი გვარიანად ჩავიტყარებ პირს და მერე ნელ-ნელა

სალა ზურბუ

მოვახდებ ამ საზარელი ქიდან თავის ფაფნევასაც „ - ამ ფიქრებში გართულმა ყურადღება მოაფუნა. თაფლიც ძალიან მოეწონა, თანდათან გაბეჭდებაც მოემატა და გაიჭირა: „რა საოცრიაფ გემორიელი თაფლია, მეტი სად უნდა მენას ასეთი საოცრება? ძალიან კარგი, რომ მე ვიპოვვე. ახლა კარგა ლაზათიანადაც შევექცევი... რა დაძავდება?“ ამგვარად, სასიამოვნო ფიქრებში გართულს, რეალური საშიძლოება და საკუთარი თავის გაფარჩენაზე ფიქრი სრულებით გადაავიწყდა. მისდა სავალალოდ, ამგვარი ფიქრები ვერანაირ გავლენას ვერ ახდენდა გამადლებით მოფუსუსე წრენებზე და რა თქმა უნდა მსხვერპლის მომლოდინე უზარმაზარ გველგესლებზე. დრო ძალიან სწრაფად გავიდა, წრენებს დაწყებული საქმის ბოლომდე მიყვანაც არ დასქილვებიათ, უკე ნახევრად გადაღრიდნილმა ხის ფესვება სიმიმეს ვეღარ გაეძღო და ადამიანმა ქის ფსკერზე საშინლად დაასრულა თავისი სიცოცხლე.

ეს იგავი ეხება ადამიანს, რომელიც უგულებელყოფს რეალობას. იგავში მრავლადაა გამოყენებული სიმბოლური მინიშნებები: მაგალითად, ქა სიმბოლუ-

რად ამქვეყნიურ ცხოვრებას განასახიერებს, ქის ბინადარი კი ამქვეყნიურ მოთხოვნილებებსა და ნება-სურვილთა დაკაყოფილებაზე მიგვანიშნებენ, თეთრი და ძავი წრენები სიმბოლურად დღე-ღამება და ღროის მოქმედებას განსახიერებენ. ღროისა, რომელიც საბოლოოდ ადამიანისთვის უძირიშვასების - სიცოცხლის დამთრგენველია. თაფლი - მაცდელი, მინიერი სიამოვნებაა. რაც შეეხება მგზავრს, ის ადამიანია, დიას, ადამიანი, რომელიც ამქვეყანაზე გამოხატველად მოუვლენიათ და მხოლოდ იმის გამო იღებება, რომ არსებულ რეალობას უგულვებელყოფს.

ასეთ სავალალო ყოფაში ჩავატონის თავიდან ასაცილებლად ყოველი ადამიანი ფხოზლად უნდა იყოს. ის ყოველთვის მზად უნდა იყოს, თავი არ ჩაიგდოს გამოუვალ მღვდლალებაში. უნდა ეძიოს გამოსავალი, რათა თავი გადაიტანოს, შეინარჩუნოს სიცოცხლე. ადამიანის ბენება მოითხოვს მისგან ყერადღების მაქსიმალურ მობილიზებასა და კონცენტრილებას. ადამიანი ხომ მხოლოდ მაშინ არის ბეფნიერი, როცა აღმოაჩენს და გაიაზრებს დედამინაზე თავისი არსებობის ქეშმარიტ მიზანს, გაითავისებს თავის ხვედრის ამ სამყაროში.

უფრო მეტიც, ადამიანის ბეფნიერება და მაკიდებულია აიმაზე, თუ რამდენად გარეუელია იგი ზემოთ ჩამოყალიბებულ კონცეფციაში, სწორედ ასეთ ცნობიერებას უნდა დაუკავშიროს მან თავისი ცხოვრების გზა და შესაბამისად შეცაფოს დაძლიოს მის

მიერ გადასატანი წინააღმდეგობანი. მაგრამ, თუკი ადამიანი ხაკუთალი გულის გზას დაივიწყებს? უეხქვეშ გათელავს ხულიერ ფასეულობებს, ცხოვრილიდან იგი მუდმივ ტანჯვას, იმედგაცრუებას, ბორმასა და ტკივილს მიიღებს. ხაბოლოდ კი, მიხი აღსასრულიც ხაძინელი იქნება. რა მნალე და მეხანთია ცხოვრება მაშინ, როცა ხაკუთალ თავს ვერ პოლობ ამ ხამყალობი, ვერ აცნობიერებ ფაბადებისა და შესაბამისად გარღვეულების აზრს, ამ გეხმის ნავსის თავისებურებანი, ამ იცი ხად, ან რაში ეძიო ქეშმარიცება. თუ, რა მძიმეა მათი ხველი, ვის გულებზეც ხაბარია ყურანი: „ უბელერება ელით მათ, ვისაც დახშული აქვთ გულები და ამ იზიარებენ ალლაჰის დვითურ ქეშმარიცებას! უფავოა, რომ ისინი გზააცდებილები ალიანს“.

როდესაც ადამიანს ხულიერად ჩაეძინება, მთელი თავისი ცნობიერებით გაურჩევლობაში იძირება. იგი მხოლოდ მიწიერი, უაზრი, მარადისობისთვის უბადობი - დირებულებების მიმართ ხდება მგრძნობიარე. ხიფხიზლეს მხოლოდ მიწიერი ფასეულობების მიმართ იჩენს. ცხოვრებისეულ ხაკითხებზე, ღრმად ჩაფიქრების, თანაგრძნობის გამოხატვის სურვილი და გამჭრიახობის გრძნობა თანდათან უვაებს მას. ადამიანი ხესტება და სცილდება ქეშმარიც გზას. ცდუნებისა და ცოდვის საამური, თბილი ხიო მასზე ისე მოქმედებს, რომ ადარააურები ესმის. უფრო მეტიც, ადარააურად მიაჩნია ცოდვის ჩადენა. ადამიანი ივიწყებს გაარჩიოს ერთმანეთისგან ცოდვა და მაღლი, ბინირება და უბინობა.

ის ვეფარ აანალიზებს, რომ ცოდვა მიხი ყოველფლიური ცხოვრების წესად გადაიქა, ცოდვის ამ მორჩევი იძირება და გარმეობრივ ცოდვის სამარტინია ცოდვის ერთმანეთისგან ცოდვა და მაღლი, ბინირება და უბინობა.

ნეთისთვის გაუცნობიერებლად წილავს. ახეთ ადამიანებზე უზენაესი ამბობს: „ისინი ყრუნი, მუნჯი და ბრძანი არიან. ისინი თავიანთი ხაქიერიდა უკან ვეფარ დაბრუნდებიან.“ (სურა „აღ ბაყარ“ 2/18).

ახლა კი გიამბობთ ადამიანებზე, ვისაც ერთმანეთის არც ესმით და ვერც ერთმანეთს უგებენ რაიმეს. ეს ისტორია სახულია „მანსავის“ კრებულში, რომლის ავტორიც გახლავთ გამოჩენილი პოეტი, ხუფისური და ხულიერი ლიდერი ჯაფარედფინ რუმი. აյ ხაუბარია ადამიანების ნახევრადმტვლემარე გონებრივ მფგომარეობაზე, ადამიანებზე, რომლებიც გარესამყაროს აღქმას „ხაკუთალი“ ვიწოდ ხარჯმლიდან გამოხეცვით ახერხებენ. მაშ ასე, ერთხელ ერთ კაცს ჰყითხებს: რატომ ამ ინახულებ შენს მეზობელს, რომელიც ავადმყოფლეს. მამაკაცს ყურთასმენა ფაქვეითებული ჰქონდა და ამასთანავე გონებრივადაც ცოტა შეზღუდული გახლდათ, თუმცა ამ უკანასკნელი ნაკლის შესახებ, მან ბუნებრივია, არაფური იცოდა, რაც მის მფგომარეობას კიდევ უფრო ამძიმებდა. ყოველივე ამ ხიკეთებს ერთი თვისებაც თან ახლდა. იგი ძალიან ჩაკეტილი იყო ხაკუთალ თავში ხესტი ყურთასმენის გამო. როგორც იქნა, რამდენიმედღიანი ფიქრის შემდეგ მან გადაწყვიტა მოენახულებინა ავადმყოფი მეზობელი იმ მოტივით, რომ საზოგადოებაში მასზე დაფებითი აზრი შექმნილიყო. წინასწარ მასთან შესახვედრი სავარაუდო დიალოგის ტექსტიც ჩამოაყალიბა და გონებაში ჩაიბეჭდა. მეზობელს ხაერთოდ არ სურდა თავისი ნაკლის შესახებ გაეგოთ და ამ მიზნით მის მიერ დიდი რედუნდანტი შექმნილი დიალოგის გასამართად, მართებულად ჩათვალა ავადმყოფის ტექსტიც მასთან განეხსაზღვრის სა-

სალა ზურბუ

ვარაუდო პასუხები და ასე გაეგრძელებინა საებარი. თავისი შეფერიტით იგი ფრიად კმაყოფილი ჩანდა, რადგანაც მისი აზრით, როცა მივიღოდა მეზობლის მოსახახულებლად, მოვლენები, სავარაუდო, ასე უნდა განვითარებულიყო: ყრი ჰქითხავდა „როგორ გრძნობ თავს, ჩემო კეთილო მეზობელო?“ -- ავადმყოფი უკასუხებს: „გძალობით, მოვმჯობინდი, უკვე საგრძნობლად კარგადა ვარ.“ შემდგომ ყრი გააგრძელებს: „დღეს რა მიიჩთვი საფილად?“ ავადმყოფი სესტი ხმით მიუგებს: „ცოცაოდენ შეტბეთსა და მცირე წვნიანს გეახელი.“ ამაზე ყრი დიმილით მიუგებს: „შეგარჩოს ღმერთმა და ქამის მადა არ მოგალებოდეს“. - ყრი შემდგომ კიდევ შეკითხებოდა: „ეკიმთაგან რომელი გმარტნალობას, ან ვინ გხეუმრობს ხოლმე?“ ავადმყოფი კი უკასუხებს: „ერთ-ერთი ცნობილი ექიმი დაფის და ის მიუარჩებს მარტნალობის კურსს“. ამაზე ყრი მეტი მონდომებითა და გულისხმიერებით სულიერი თანადგომის მიზნით მიუგებს: „, აღ, ეგ მარტნალი საერთოდ ძალიან კარგი რეპუსიით სარგებლობას, კარგი გიქნია, რომ შენი ნებით მოგიხმია. ჩლინციაში, კაცმა რომ თქვას, რასან ეგ მოხულა, გამოდის, რომ შენი საქმე ძალიანაც კარგად ყოფილა“.

დაახლოებით ასეთი ხსნითის დიალოგი გაიმართებოდა მეზობლებს შორის, რომლის დასასრულსაც ყრი მეზობელი თავს ჩათვლიდა კეთილისმყოფელ, გულობილ და სამაგალითო პირვენებად. ბენებრივია, მას ძალიან უნდოდა რაც შეიძლება ხნიაფად მოეყვანა სისრულეში თავისი ჩანაფიქრი. ყველა ადამიანს სიამოვნებს საზოგადოების თვალში სარგებლობებებს მგრძნობიარე, გელვარილი, მეზობლის პატივისმცემლი და ღვთისმოშიში კაცის სახელით.

ავადმყოფის სახლში მიხვდისას, როგორც გეგმავდა, ყრი იკითხა: „როგორა ხარ, ჩემო მეზობელო?“, უკივილისგან აცახვახებულმა მეზობელმა კი ძლივს ამოილაპარაკა: „ისე ცუდადა ვარ, რომ მგონი სადაცაა მოვავდები“. ყრის პასუხი, რა თქმა უნდა, არ გაეგონია და თავისი შეფერილი ტექსტის მიხედვით განაგრძო: „ძალიან კარგი, დიდება გამჩნენს!“ - ამ ხილულებმა გააღვნა ავადმყოფი და გაიღიერა: „ასეთი რა დავუძავე ამ კაცს, რომ ჩემი უბედულების შემყურებულებას ვერ მაღავხო“. ყრი კი თავისას აგრძელებდა: „ქამის მადა როგორი გაქვს, დღეს თუ მიიჩთვი რაიმე?“ ხიბრაზისგან დათრიგუნელ მეზობელს კბილები გამოსცრა: „სახლასან იხეთი შესამით გამიმასპინძლდი, დღეს მეტი რადა უნდა მივიჩთვა?“ ყრი მეზობელი კი მონაცენერიად აგრძელებდა: „ქამის მადა არ მოგალებოდეს, შეგარჩოს ღმერთმა!“ ხიბრაზით გულგასივებული ავადმყოფი ნონასწორობილან მთლიანად გამოვიდა, ის არ განეკუთნებოდა განათლებულ და ჩამოყალიბებულ ადამიანთა საზოგადოებრივ ფეხს. ყრი მეზობლის შეკითხვებს კი ბოლო არ უჩანდა: „, მნახველთან, ვინ გინახულებს ხოლმე ხშირად?“

სანოღზე მიჯაჭველმა ავადმყოფმა უკანასკნელი ძალა მოიკრიბა და ბორცუად ამოიხრიალა: „, მეტი ვინდა უნდა მოვიდეს აზრიალის (სიკვდილის ანგელოზის) გარდა? შენ კი თავიდან მომწყდი, ადამიანო და საერთოდ აღარ ახენო ჩემი სახელი!“

მაგრამ ყრის მაინც არაუერი ესმოდა და შესაბამისად ვერც კი მიხვდა, თუ რა დღეში ჩააგდო ავადმყოფი თავისი ვიზიტით. იგი ნიშნისმოგებით უკრავდა თავს მეზობელს და წყნარად აგრძელებდა: „გიხართო, რომ ხნორილ ეგ მოდის შენს მოსახახულებლად“ ამასთან,

მიიღო რა უფიდესი სიამოვნება იმით, რომ ავალმყოფი მოინახულა, როგორც კალმოხფილმა მეზობელმა ითხოვა წას-ვლის ნება, თანაც დაიბარა, რომ უახ-ლოეს დფეებში კიდევ მოინახულებდა. სახლიდან გამოსვლისას ყრუ თვითკ-მაყოფილი ჩანდა და თავისთვის ბუტ-უსებდა: „რა კარგი საქმე მოვითავე... რა კარგი ვენი, რომ მეზობელი მოვინახულე, ხალხიც ჩემს საქციელს მოინონებს... არა, უკეთესი იქნებოდა, ცოტა უფრო ადრე რომ მოვხუ-ლიყავი, მაგრამ რას იზამ?“ სინამდვილეში სულ სხვაგვარად იყო საქმე. ყრუმ მადლის მოგების ნაცვლად, პირიქ-ით, დაიმძიმა თავისი მდგო-მარება. ავად-მყოფმა მისი ვიზიტის შემდეგ წყევლა-ურულვა და გინების კორიანტე-ლი გააჩადა: „ეს კაცი ნორმალური და განმონა-ნორებული მეგონა, თურმე ჩემი მოსიხსლე მტერი ყოფილა.

კურიც კი წატმული და გე-ლი და ბოდმა ჰქონდა ჩემზე გულში, ეს საზიზდარი!“ ამის შემდეგ კიდევ კარგა ხასს განაგრძობდა მეზობლის წყევლას, ბალიშიდან თავი წამოსხია და რაც ძალი და ღონე ჰქონდა, მთელი ხმით გაჯვი-რიდა: „რისი გელისთვის ხალხო, ნუთუ ასე შეიძლება ავადმყოფის მონახულე-ბა? მე კიდევ ეს მინდოდა? რა დავუშვა, უხორებაში მისთვის ერთი გადახრილი სიცყვაც არ მითქვამს...“ მას შემდეგ ავად-მყოფის ფიზიკურ ტკივილებს, სულიერი ტრავმაც დაემატა.

ყრუს უნდოდა კარგად გამოსვლოდა,

მაგრამ სრულიად სანინააღმდეგო გა-მოუკიდა, თავისი გონებას უსტობით ტკივილებისგან გატანჯული ავადმყო-ფი მთლიანად გაანადგურა მისმა სულ-ვილებმა. თავისი წინდაუხედავობით ცე-ცხლს ნავთი გადასხს. სხვათა თვალში კათილი კაცის სახელის მოხვევა უნდოდა და გამოსწორებული შეცდომა დაუშვა, თავისი საქციელით მინახთან გაასწორა მეზობლის უფლებები. რაც შეეხება ავად-მყოფს, მან საკუთარი თავის მო-თოვა ვერ შეძლო, რაც მისი გამოცდის წინაპირობაც გახდედათ. ნაცვლად იმისა, რომ განესაზ-ლორია ყრუ მეზობ-ლის უნებლიერ საქციელი, ბოდმი-სა და ბოროტების მორევში ჩაიძირა. ამ საქციელით თავისივე მდგო-მარება გაიუარე-სა, რადგან უფრო და უფრო გაიტაცეს იგი შავბელმა აზრებ-მა. სამწესატოდ, სხეთი რამდენი ადამიანია, ვინც საკუთარი თავის განდიდებისთ-ვის ნებისმიერ საქმეზე წავა, ხოლო უზენაესი ღმერთის განდიდებას, მის წინაშე ქედის მოხრას არად დაგიდევს. სწორედ ასეთები ფიქრობენ მოიპოვონ სამოთხე, საუკუნო სიცოცხლე და სრულე-ბით ვერ აანალიზებენ იმას, რომ მათი გონებით მათივე წავხი მანიჯულირებს. ნებისმიერი საქციელი არაუანგარიშოდ და არა უზენაესი ალლაპის სადიდებლად სხვა არაფულია, თუ არა შილქი (თვალთ-მაქობა). ნებისმიერი სახის ქადაგება (ფვთისმსახურება) განხორციელებული არა უზენაესი ღვთის გულისთვის, ითვ-ლება ცოდვად. ნამაზი, ლოცვა აღვლენი-

ქადაგის მუსიკი

ლი ღვთის მიმართ, რომელიც იმ განზრახვით სტულდება, რომ გარშემოყოფებმა დაინახონ და მოიწონონ, მიუხედავად იმისა, რომ გარეგნულად ჩამოჰგავს ნამაზს, ძინაგანად შემოსილია ძირქით. მაგალითისთვის, როგორც დოქტორი ჩასხმული მთის წყალს წყალი წაიბილნება ერთი წვეთი სიბინძურით, ასევე უკვია თაყვანისცემა, რომელიც შესტულებულია სულიერად ჩაძინებული და უფარცელი გულით. ადამიანის ყურების დანიშნულებაა გაიგონოს, თვალების კი-გარე სამყარო დაინახოს. როგორიცაა იმ ადამიანის სულიერი მფგომარეობა, რომლის მეშვეობითაც მას უზენაესის მიერ დაფგენილ ღვთიურ საიდუმლებათა არსებობისთვის საჭირო აზრების აღმოჩენა, ან მისი გულდახმით გაანალიზება ესაჭიროება? რა მფგომარეობაძია

ადამიანის გული, რომელიც ერთადერთია, რისი მეშვეობითაც იგი უზენაესი ალ-ფაზის მოწყალებისა და მისი მაფლმოსილების საიდუმლოებათა განსაზღვრას ახერხებს?...

მევფანა ჯალალედინ რუმი გვიტრებს: „თუკი სულიერად ჩაძინების სურვილი გძლევს, ჩაიძინე ღვთისკენ მიმავალ ქეშმარიც გზაზე. შესაძლებელია, გზად კეთილშობილი, სულთა სულის მგზავრი შეგხვდეს, რომელიც იღუზიდან გამოგიყვანს და მიგიყვანს ქეშმარიცებამდე.“ როდესაც მკერდში გული იმის გამო გიცემს, რომ მოიპოვო არა ალფაზის მონის, არამედ ალფაზის წყალობა, მაშინ ჩანაფიქრიცა და გაკეთებული საქმეც განსაკუთრებულად გამორჩეული ხდება. ამ შემთხვევაში

საქიორა გამონთავისეუფლებეს გული ყოველგვარი მიწიერი გრძნობებისა თუ სურვილებისგან და შეივსო იგი სუფთა, ფაქიზი შინაარჩისის გრძნობებით. გადამცემით, იუნებ შეამავალმა სთხოვა ჯებრიალი მთავარანგელოზს: „ეჩვენებინა ყველაზე გელნოტელი ადამიანი დედამინაზე“. ანგელოზმა მას კეთორვანი აჩვენა, რომელსაც სხეული სრულიად დამაკალი და ავალმყოფებისგან დაშრეტილი ჰქონდა. მას მხედველობა წართმეოდა, მაგრამ ღმერთს ეველრებოდა: „ო, ჩემო უფიდებელები აღლაპო! ყველაზე რა სიკეთეცა და დოვლათიც მოვიპოვე, შენ მიერ ჩემთვის მოცემული ხელ-ფეხის წყალობით მივიღე და რაც მომაკლდა, ისიც შენითვე მომაკლდა. ახლა მხოლოდ შენთან მოახლოებას გთხოვ, უზენაესო დმერითო!..“

ბრძენი ამბობს: „ჰეი, შენ ქეშ-მარიტების გზაზე მფგარო მგზავრო! სანამ არ გახდები მომთმენი, სანამ შენი სულსწორაფობა არ შეიცვლება სულგრძელობით, სანამ გულმავინყობას ზიერით (მუდმივად აღლაპის ხსენებით) არ შეცვლი, უმაფურიბას - მაფლიერების გელნოტელად გამოხატვით, ურჩბას - ღვთისმოშიშობითა და მორჩილებით, წენებას - ხელგაშლილობით, ეჭვიანობას - დამჯერებლობით, ორჩილობას - გულნოტელობით, უყიილის თქმას - სიმართლის სიყვარულით. უგელისყურიბას - სადი აზროვნებით, ჰარამის (ცოდვის) ჩადენისადმი უგელისყურიბას - ადსარების წარმოთქმით, შენთვის ძალიან მძიმე იქნება ამ გზაზე სიარული.

ერთხელ, თავისი სიბრძნითა და ღვთისმოშიშობით სახელგანთქმულმა ჯენაიდ ბაღდადმა მიცვალებულის გასაცილებელი წამაზის ლოცვისას სავალდებულო ათხო თექბირი (აღლაპე აქბარ) ხეთხელ წარმოთქვა. მორჩმენებმა მას ჰკითხეს : „ო, ჯენაიდ, თქვენ ათხელ

წარმოსათქმელი თექბირი ხეთხელ წარმოთქით, ეს ხომ დაუშვებელია?“ ჯენაიდმა კი მიუგო: „პირველი ათხო თექბირი მიცვალებულისთვის წარმოვთქვი, ხოლო მეხეთე იმ ცოცხლების გულისთვის, რომლებიც დედამინაზე დააბიჯებენ, მაგრამ უსიცოცხლონი არიან, იქნებ ფრთხე გამოერენენ და გონის მოვიდნენ, კიდრე არ დამდგარა მათი ადსასრულის დღე“.

ერთხელ აბცულაპაკ იბნ ბერი იხსენებდა, რომ აღლაპის შეამავალ მუკამმეფთან არი ბედუინი მივიდა, რათა მისთვის კითხვები დაეხვათ. ერთერთმა ჰკითხა: „ეი, აღლაპის შეამავალ! ვინ ითვლება კაცთაგან ყველაზე კეთილად? წმინდა შეამავალმა მიუგო: „ის, ვისაც ხანგრძლივად უცხოვრია და ცხოვრების მანძილზე უამრავი კეთილი საქმე გაუკეთებია.“ მეორე ბედუინმა კი სთხოვა: „შენ მე იხეთი ქმედება მითხალი, რითაც, მივეჯაჭვები მას“. წმინდა შეამავალმა ჟაასუხა: „, დაე, შენმა ბაგეებმა მუდმივად ახსენოს აღლაპის სახელი, მუდმივი ზიერის აღვლენაა შენი შეკითხვის ჰასები“. (ახმად იბნ ხანბალ 4/188) ყურანში წათქვამია: „გულში, სულის სიღრმეში ხშირად ახსენე აღლაპის სახელი შიძითა და მოკრძალებით, წარმოთქვი შენთვის, უბრავრიდ, დილით თუ საფამოთი და არ ემსგავხო მათ, ვინც არაფრიად მიიჩნევს უზენაესი აღლაპის წაბრძანებს“ (სურა, აღ-არაფრი 7/205)

დაე, უზენაესმა მოგვანიქოს სულიერი სიმშვიდე და მსახურე ნებისყოფა, ცინცხალი თუ სუფთა აზროვნების უფლება და არ დაგვარებვინოს იგი! ამინ!

თარგმნა: მუჰამმედ ალიძე

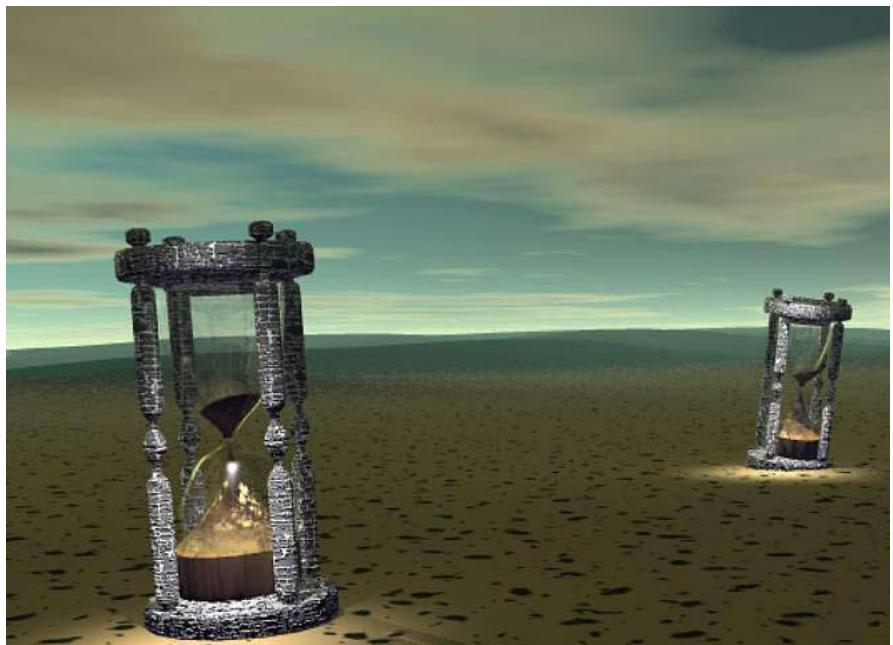
ოქროს წუთები

ნინო ჩოგაძე

კედელზე ჩამოკიდებულ საათს გავხედე, როგორ ნელა, მწყობრად მოძრაობდა ისარი. ერთხანს ვაკვირდებოდი ისრის მოძრაობას, შემდეგ თვალი დავხუჭე და მის წიკწიკს დავუგდე ყური. რიტმულად, შეუჩერებლად წიკწიკებდა. რაღაცის ხმას მივამსგავსე. კითხვა გამიჩნდა: თითქოს საათის წიკწიკის ხმაა და არც არის. რის ხმაა ნეტავ, რის ხმა? და დამრჩა პასუხმიუდებელი კითხვა. ეს დიდი ხნის წინ მოხდა. ხშირად ამოტივტივდებოდა გონებაში ეს თითქოს და ჩვეულებრივი, მაგრამ უჩვეულო კითხვა. გადიოდა დრო და სადაც მივდიოდი მესმოდა ერთი და იგივე კითხვა: რომელი საათია? წარმომედგინა წამი, წუთი, საათი, დღე, დამე, კვირა, თვე, წელიწადი და საუკუნე. დრო და დრო ისევ გაჩნდა კითხვა, უფრო სწორად კითხვები: რატომ აინტერესებს ასე ძალიან ის ყველას? რითაა ის ასე საინტერესო? რამ აიძულა ადამიანი აეთვალა დრო? რისთვის სჭირდება ის ადამიანს? საიდან მოვიდა ეს ცნება? მიდის დრო შეუჩერებლივ და რისი თანმხლებია ნეტავ ის? რად ახსენებენ მას ყველგან და ყოველთვის? რასთან ერთად შეიძლება გაჩერდეს ის? რა ძალა აჩერებს მას? და უცებ გონებაში

რაღაც განათდა, დროც ისევ მიდის შეუჩერებლივ როგორც სიცოცხლე. სიცოცხლეს აჩერებს სიკვდილი და ჩერდება დროც. სიკვდილმა თითქოს და ორ შეუჩერებელ ძალას სძლია და გაჩნდა პასუხი კითხვაზე-რისი ხმაა საათის წიკწიკი? სიკვდილის, სიკვდილის ნაბიჯების ხმაა თურმე, ნაბიჯების, ნელ-ნელა რომ გვიახლოვდება და გამახსნედა ი. რეფიერის სიტყვები:

„სიცოცხლის დასაწყისშივე იწყებს სიკვდილი დღეების ათვლას. საათის ისრები შეუჩერებლივ მუშაობს. ჩვენს ძალებს არ აღემატება მათი შეჩერება და არც ის ვიცით, თუ თვითონ როდის ინებებს გაჩერებას. ჩვენი სიცოცხლის ყოველი დღე ჩვენი პირადი ისტორიის თითო ფურცელია. აქედან გამომდინარე, ერთი წუთითაც არ მასვენებს იმის განცდა, რომ იმ საათის გაჩერებამდე რო-

გორმე მოვახერხო ამ ფურცლების სიკეთის მელნით შევსება. რადგანაც ამქვეყნას მხოლოდ ერთხელ მოვევლინებით, ვცდილობ შეძლების-დაგვარად მეტი სიკეთის თესლი დავთესო, რათა ამქვეყნად კეთილად გასახსენებელი კვალის დატოვება შევძლო. კარგად მესმის, რომ დრო გასროლილ ტყვასავით უკანმოუხედავად მიიწევს წინ და შეუძლებელია მისი შემოტრიალება. ამიტომაც ვცდილობ საქმეები დროის გარკვეულ მონაკვეთში ჩავატიო და განსაზღვრული გეგმის შესაბამისად ვიმოქმედო. ვცდილობ დღიური, თვიური და წლიური გეგმების შესაბამისად გადავდგა ყოველი ნაბიჯი და თითო ნაბიჯით წავიწიო წინ დასახული მიზნისკენ. ყოველ დილით იმის გეგმას ვადგენ, რაც უნდა გავაკეთო და შემდეგ რიგის მიხედვით, მათ შორის უფრო მნიშვნელოვანით ვიწყებ მათ განხორციელებას. თავს შორს ვიჭერ დროის ტყუილუბრალოდ მფლანგველი ხალხისგან. როგორც პოეტი ამბობს: „თავზე გვაწვიმდა მეცნიერება და ამ წვიმაში ზოგი გარდად ვიქეციო და ზოგიც ეკლად“, მეც ამის ანალოგიურად, მოზღვავებულ ინფორმაციულ ნიაღვარს გონების საწნახელში ვატარებ და ისე ვაკეთებ მათ შორის არჩევანს, თავს ვარიდებ მათ შორის არსებულ უამრავ უაზრო ინფორმაციას. მთელ ჩემს ძალასა და ენერგიას ჩემთვის სასურველი საქმის განხორციელებასა და დასახული მიზნის მიღწევას ვახმარ. ღმერთიც ამქვეყნად მის მიერ დაწესებულ წესებზე დამორჩილების სანაცვლოდ ჩემთვის დროს უფრო დიდი წარმატებებით მანებივრებს.“

გვიბოძა ღმერთმა სიცოცხლე და

დრო ამქვეყნად მარადისობის მოსაპოვებლად. დროც ისეთივე ძვირფასია როგორც სიცოცხლე. სიცოცხლე ძალიან ხანმოკლეა, ესე იგი, ძალიან ცოტა დრო გვაქვს და ის რატომ უნდა გავფლანგოთ?!

ღმერთმა შექმნა ადამიანი სამოთხეში მარადიული ცხოვრებისათვის, მაგრამ იცოდა, რომ მისთვის სამოთხესა და მარადისობას ფასი მხოლოდ მოპოვების შემთხვევაში ექნებოდა. მხოლოდ მაშინ მიხვდებოდა სიცოცხლისა და მარადისობის ფასს, როცა მათ დაკარგავდა.

გვიბოძა ღმერთმა ამქვეყნად სიცოცხლე და დრო მარადიული ცხოვრების მოსაპოვებლად, ყველა საშუალება პირველსაწყისთან დასაბრუნებლად. გვებოძა თავისუფალი არჩევანი და ამ ყველაფერს კი მას შემდეგ მივხვდი, რაც შევიმეცნე რაოდენ უყვარს ღმერთს ადამიანი. დროის ფასი იმ ოქროს წუთებმა დამანახვა, რამაც ღმერთთან დამაახლოვა. დამაახლოვა ღმერთთან და მიმაახლოდრა, რომ ამქვეყნად არაფერს უნდა გაფუფრთხილდეთ ისე, როგორც დროს. ის სიცოცხლის თანამეცხედრეა. სიცოცხლესა და დროს - ორივეს სიკვდილი ანადგურებს, მაგრამ ვერ უნდა შეძლოს სიკვდილმა მათი განადგურება. სიკვდილმა სიცოცხლე და დრო ერთ არსებად - მარადისობად უნდა გარდაქმნას. ეს კი ჩვენზეა დამოკიდებული. თუ ჩვენც შევძლებთ ღმერთის სიყვარულის დანახვასა და აღვივსებით მისდამი სიყვარულით, გზას გავიკაფავთ მარადიული ბედნიერებისაკენ და ვიქნებით გამარჯვებული.

ზნეობრივი აღზრდა

ნოდარ პაქიაძე

პიროვნების მრავალმხრივი განვითარების სისტემაში განსაკუთრებული ადგილი უჭირავს ზნეობრივ აღზრდას. ამიტომ, ბუნებრივია, ღრმად უნდა გავიაზროთ ზნეობრივი აღზრდის თეორიული და მეთოდური საფუძვლები.

ცოდნის, რწმენისა და მოქმედების, სიტყვისა და საქმის ერთიანობის პრობლემა, რაც სცილდება პედაგოგიურ ჩარჩოებს და წარმოგვიდგება ფართო სოციალურ პრობლემად. უკანასკნელი 70 წლის განმავლობაში ადამიანთა ურთიერთობაში ბევრი რამ გაუკუდმართდა, მაგრამ ყელაზე მეტად დაირღვა თანაფარდობა სიტყვასა და საქმეს შორის. სწორედ ამას მოჰყვა ჩვენი საზოგადოების ეკონომიკური, პოლიტიკური და მორალური კრიზისი. ახლა სხვა გამოსავალი არაა, მორალურ-ზნეობრივი აღზრდა იმ დონეზე უნდა დავაყენოთ, რომ ჭეშმარიტი მამულიშვილები მოვუმზადოთ ჩვენ ქვეყანას, საქართველოს, რომელიც ღირსეულად დაადგა დამოუკიდებლობისა და თავისუფლების სანუკვარ გზას.

საზოგადოებრივი მორალი, ზნეობა მოიცავს სხვადასხვა დამოკიდებულებათა მრავალფეროვნებას:

ა) ჩვენი საზოგადოების იდეოლოგიის დამოკიდებულება მსოფლიო განვითარების პროცესებსა და პერსპექტივებზე; ქვეყნის შიგნით მიმდინარე პროცესებისა და საერთაშორისო მდგომარეობის სწორი შეფასება; საუკეთესო ეროვნული და ზოგადსაკაცობრიო ღირებულებებისათვის პრიორიტეტების მინიჭება.

2) სამშობლოსა და სხვა ქვეყნებისადმი დამოკიდებულება; ქვეყნის ეროვნული დამოუკიდებლობისთვის გაჩაღებული ბრძოლის მტკიცე მხარდაჭერა, სამშობლოს სიყვარულის გრძნობით განმსჭვალვა და მისი კეთილდღეობისთვის მუდმივი

ზრუნვა, თავდადება, სხვა ხალხებისა და სახელმწიფოთა სუვერენული უფლებებისადმი პატივისცემა:

3) შრომისადმი კეთილსინდისიერი დამოკიდებულება: დაუდალავი და მუყაოთი შრომა სამშობლოს საკეთილდღეოდ, საზოგადოების სასარგებლოდ და პირადი ბედნიერებისადმი;

4) ადამიანთა ურთიერთდამოკიდებულება; ადამიანებისადმი ჰუმანური დამოკიდებულება; ოჯახში ურთიერთპატივისცემა, თანაგრძნობა და თანადგომა; ჟმწყნარებლობა და ტოლერანტობა; ოჯახში ურთიერთპატივისცემა, ბავშვთა აღზრდაზე ზრუნვა, მოხუცებისადმი გულისხმიერება და ზრუნვა.

ზნეობრივი პრინციპები და წესები გამოდის როგორც პიროვნების ყოფაქცევისადმი საზოგადოების მოთხოვნათა სისტემა, მაგრამ ეს მოთხოვნები განსხვავდებიან სამართლებრივი და სამსახურებრივი მოვალეობით განსაზღვრული მოთხოვნებისგან. ზნეობრივი ნორმებისა მოთხოვნების შესრულება დამოკიდებულია პიროვნების შეგნებულობაზე, მის შინაგან მისწრაფებასა და დაცვაზე. ამრიგად, ზნეობრიობა საზოგადოებაში გამაგრებულია არამარტო იურიდიული და ადმინისტრაციული სანქციებით, არამედ საზოგადოებრივი აზრის ძალითაც.

მორალი, ზნეობა-ადამიანთა ურთიერთობების, დამოკიდებულებისა და ნორმების ისტორიულად ჩამოყალიბებული ქცევის წესების ერთობლიობა. ადამიანთა საზოგადოებაში უხსოვარი დროიდან აღმოცენდა ზნეობა მორალი, რომელიც არეგულირებდა და აწესრიგებდა ადამიანთა ურთიერთდამოკიდებულებას.

კ სირი საქართველოს საკუთრივი ტემპერატურის შესახებ

აბუ ბაქრ მუჰამმედ იბნ სირინ ალ-ბასრა-სწავლული, ეკუთვნოდა თაბინების თაობას, სიზმრის სახელგანთქმული ამსსნელი პადისების გადმომცემი. ის დაიბადა ბასრაში ზოგი წყაროებით 34 (654) წელს, ზოგით კი 31 (651) წელს. მისი მოვლენა ამქვეყნად დაემთხვევა ღვთისმოსავ ხალიფა უსმანის მმართველობის მეორე წელს.

იბნ სირინის მა-მა წარმოშობით სოფელ ჯარჯარიიდან იყო, რომელიც მდებარეობდა ირანის ერთ-ერთ რაიონში, სადაც ის ტყვედ იქნა აყვნილი სახელგანთქმულ მხედართმთავარ ხალიდ იბნ ვალიდის მიერ ერთ-ერთ ბრძოლაში. ენეს ბინ მალიქმა, ვისზეც მიბარებული იქნა სირინი, გაანთავისულ ფაის. იბნ სირინის დედა საფიაც ღვთისმოსავ აბუ ბაქრის განთავისუფლებული მონა იყო. იბნ სირინი პატარაობიდანვე დიდი პატივისცემით ეპყრობოდა თავის დედას, მასთან ის არც ლაპარაკობდა. იბნ სირინი გამოირჩეოდა რბილი ხასიათით, მოკრძალებით, სიკეთითა და ღვთისმოშიშობით. იბნ სირინისა და ხაფსას და-ძმები იაჰია, მაბედი

და ანასი ცნობილი იყვნენ როგორც ჰადისების გადმომცემები, რომლებიც სარგებლობდნენ დიდი ნდობით. იბნ სირინი ბავშვობიდანვე გულითა და გონებით მიჯაჭვული იყო ცოდნის მიღებაზე, ის სწავლობდა. გაკვეთილებზე სულიერებაზე საუბრისას ღვთისმოსავ აიშასთან, ზეიდა ბინ საბითთან, პასან ბინ ალისთან, აბდულასთან, სამარა ბინ ჯუნდაბასთან, იმრან ბინ ჰუსეინთან, პუზაიფ ბინ ალი-იამანისთან, აბუ საიდ ჰუდრასთან, მასზე უფრო მეტი ზეგავლენა მოახდინა ენეს ბინ მალიქმა. აღნიშნულია, რომ იბნ სირინი შეხვედრიდა 30 თანამიმდევარს და ცოდნა მიუდია მათ მიმდევრებთან: აბიდა ალ-სალმანთან და ყადი შურაიხთან.

მის ცოდნას იყენებდა მრავალი მუსლიმანი, რომელთა რიცხვშიც იყვნენ შაბი, ქათადა ბინ დიამა, ეიუბ ას საპოიანი, ასიმ ალ-ახვალი აბდულლაჰ ბინ ავნი, იბნ აბუ არუბა, ხალიდ ალ-ჰაზზა და ავზანი.

იბნ სირინს ჰქონდა ფართო რელიგიური განათლება: ზეპირად იცო-

სალ ზურბუ

და ყურანი, იყო ჰაფიზი, მან სახელი გაითქვა როგორც ყურანის ამხესნელ-განმარტებელმა, იყო მუფასირი. ამასთანავე, იბნ სირინი თავის მოსწავლეებს გადასცემდა მხოლოდ იმ აიათების ახსნას, რომლებსაც სწავლობდა უშუალოდ თანამიმდევრებისგან. თავის დროზე ის ყველაზე უფრო სახელგანთქმული იყო როგორც ჰადისებისა და ისლამის კანონების (ფიჭის) მცოდნე. ასევე ის ფლობდა ლექსის წერის ხელოვნებისა და ანგარიშს (მათემატიკას). ყველა მეცნიერებასთან მიმართებაში. ის გამოირჩეოდა ზედმიწევნითი სიფაქიზითა და ყურადღებით, ყოველთვის ეშინოდა არე დაეშვა რაიმეში უზუსტობა. მიუხედავად იმისა, რომ აღიარებული იქნა მოჯაჭედად, ფიჭის (მუსლიმანური სამართლის მოძღვრების) მრავალ საკითხზე ის მიმართავდა დასამოწმებლად მცოდნე საპაბებსა და საბჭოს. მისი შეხედულებები ისლამურ კანონმდებლობის (ფიჭის) საკითხებზე შეგროვებულია მეცნიერებათა დოქტორ აქმად ბინ მუსა ბინ ჰასირ ას-საპლის მეცნიერულ ნაშრომებში.

სწავლულები ხედავდნენ მასში ჰადისების მეცნიერ გადმოცემს, ვის ცოდნაზე დაყრდნობაც შეიძლებოდა უეჭველად: ის იყო ცნობილი თავისი ყურადღებიანობითა და იღებდა ჰადისებს მხოლოდ საიმედო გადმოცემლებისგან. მის მიერ გადმოცემულმა ჰადისებმა დაიმკვიდრა ადგილი ექვს ყველაზე სარწმუნო წყარო - „ქუთუბუ“ სითოვეში.“ იბნ სირინი დიდ მნიშვნელობას ანიჭებდა ისნადს. იმ წლებში მოსწავლეებს არ შეეძლოთ შეეფასებინათ მსგავსი სიფაქიზის აუცილებლობა, მაგრამ როცა მოხდა არეულობა, მათ გაიგეს თავიანთი მას-

წავლებლის სიფხიზლე და ჰადისების შესწავლის მეცნიერული მიდგომები. უკანასკნელ ასწლეულში იბნ სირინი გახდა ცნობილი როგორც სიზმრის მუსლიმანური ამხესნელი. ამასთანავე, იბნ საადი, ხალიფა ბინ ჰაითათი, აქმედ ბინ ჰათიბი ალ-ბადდადი თავიანთ ნაშრომებში არ იხსენებენ მას როგორც სიზმრის ამხესნელს. ამავე დროს, ბუჰარმა („თაბირურ-რუია, 10, 12, 19, 26), მუსლიმა (რუაია, 6), ჯახიზმა და აბუ ნუიამმა თავიანთ კრებულებში შეიტანეს მის მიერ გადმოცემული ჰადისები. იბნ ჰალიფი მიუთითებდა იმაზე, რომ იბნ სირინი ფლობდა სიზმრის ახსნის ლრმა ცოდნას. (ვაფაიათი, ივ, 182), ზაჰაბმა გადმოგვცა მისი ახსნის რამდენიმე მაგალითი და მიუთითებდა იბნ სირინის ტალანტზე სიზმრის ახსნაში (ალამი ნუბალა, ივ 614, 617-618).

იბნ ჰალდუნი წერდა იმაზე, რომ იბნ სირინი ამ დარგის ცოდნაში იყო ცნობილი სწავლული. მის მიერ დადგენილი სიზმრის ახსნის წესები, ჰირობები და კრიტერიუმები გადაცემოდა თაობიდან თაობას. (მუქადდიმა, გვ. 462).

ამასთანავე, ჰირველი წყაროები არ იძლეოდა მონაცემებს იბნ სირინს მიერ რომელიდაც ნაწარმოების დაწერის შესახებ, სადაც იქნებოდა სიზმრის ახსნის შინაარსი გადმოცემული. იბნუნ-ნადიმიმ დააფიქსირა, რომ იბნ სირინს დაწერილი ჰქონდა ნაწარმოები სახელწოდებით „თაბირურ-რუია.“ რუდანი წერდა, რომ იბნ სირინს მიეკუთვნება ნაწარმოები სახელწოდებით „იბარათურ-რუია.“ მრავალი სწავლული გამოთქვამდა აზრს, რომ იბნ სირინს არ შეეძლო მსგავსი რამის დაწერა, რასაც მიაწერდენ იბნ სირინის პრინციპულობას, რომელიც ეწინააღმდეგებოდა თვით ჰადისების

ჩაწერასაც კი. ისინი ამბობდნენ, რომ ქველი წარმოსადგენია ასეთი მასშტაბის სწავლულს დაწერილი პქონოდა წიგნი, რომელშიც იქნებოდა სიზმრების ახსნა. აქედან გამომდინარე, სავარაუდო იყო უფრო გვიანი დროისთვის სიზმრების ახსნის წიგნებს მიაწერეს იბნ სირინის სახელი, რაც ნაღდად ლაპარაკობდა სიზმრის უფრო გვიანი ამხსნელის დკანისმსახურებაზე, ესარგებლათ სწავლულის ავტორიტეტის გამოყენებით ამ დარგში. მსგავსი ტიპის უმრავლეს გამოცემებს აწერია იმ ამხსნელების სახელები, რომლებიც ცხოვრობდნენ იბნ სირინის შემდეგ.

ნაწარმოებები, რომლებსაც მიაკუთვნებდნენ იბნ სირინის კალამს, თარგმნილია ევროპის მრავალ ენაზე. როგორც არ უნდა იყოს, დღეისათვის მსოფლიოში იბნ სირინი ცნობილია როგორც სიზმრის ამხსნელი. მონაცემები მის ცხოვრებაზე შემორჩენილია ცოტა. ცნობილია მოთხოვნები და ისტორიები მისი ცხოვრებიდან, რომელსაც თავის დროზე სულიერი მოძღვრები იყენებდნენ სააღმზრდელო მასალად, უყვებოდნენ თავიანთ მოსწავლეებს. მოვიტანოთ ზოგიერთი ამ ისტორიიდან.

იბნ სირინი სიზმრებს ყოფდა სამ სერიად: წინასწარმეტყველ (ნაფსი), ეშმაკისეულ და ღმერთის საყვარელ სიზმრებად. მასზე, ვინც სიზმრის გავლენის ქვეშ ექცეოდა, ამბობდა: „ნუ ტყუვდები. როცა შენ გღვიძავს. ის-წრაფე შეასრულო ალლაჰის ნაბრძანები!“

ერთხელ მასთან მივიდა ერთი ადამიანი და უთხრა: „მე ვნახე სიზმარში აზრაილი და ვკითხე მას: „როდის წამართმევ მე სულს?“ მან პასუხის ნაცვლად ხუთი თითი მიჩვენა. რას უნდა ნიშნავდეს ეს? მითხარი, ეს ხუთი თვეა, წელი თუ წუთი?“ იბნ სირინმა გაიღიმა და უპასუხა: „შენ თვი-

ამის შემდეგ არ შეეცადო გადასცე სიბრძნე მათ, ვინც უმეცარია (ვერ აზროვნებს მასზე, რასაც შენ ეუბნები).“ იბნ სირინი შორს იდგა მათგან, ვისაც შემოჰკონდა გასაკიცხი სიახლეები. ის ეცდებოდა პქონოდა ხალხთან სუფთა დამოკიდებულება: არ ყოფილიყო ჭორის მიზეზი და არავის რთავდა ნებას ელაპარიკათ ადამიანზე მის დაუსწრებლად. იბნ სირინი თვლიდა, რომ სიტყვებიც კი „ესა და ეს სხვის ცოდნაზე მაღლაა“, არის ჭორი. იმიტომ, რომ ის ადამიანი მის გაგონებისას განიცდიდა დიდ უკმაყოფილებას.

იბნ სირინი ხშირად ამბობდა: „უფრთხილდით შურს, არავისი შეგურდეთ!“ „თუ ადამიანი მიემგზავრება ჯოჯონეთში, რად უნდა შეგურდეთ? თუ ადამიანი კეთილია და მიემგზავრება სამოთხეში, უნდა ეცადოთ იყოთ მის გვერდით და აკეთოთ იგივე, რასაც ის აკეთებს.“

ერთხელ იბნ სირინმა პკითხა ერთ ადამიანს: „როგორაა საქმე, როგორ ხარ შენ?“ მან უპასუხა: „მე ვგრძნობ თავს ისე, როგორც უნდა გრძნობდეს ადამიანი, რომელსაც აქვს დიდი ოჯახი და ამასთან აქვს 500 დირჰემი ვალი.“ ამის გაგონებაზე იბნ სირინი წავიდა სახლში და მას მოუტანა 1000 დირჰემი. ბევრმა იცოდა, რომ იბნ სირინი არ ეკითხებოდა ადამიანს თავის საქმიანობაზე, თუ არ შეეძლო მასზე დახმარება.

ერთი ადამიანი მივიდა იბნ სირინთან და მოუყვა თავისი სიზმარი: „მე ვნახე სიზმარში აზრაილი და ვკითხე მას: „როდის წამართმევ მე სულს?“ მან პასუხის ნაცვლად ხუთი თითი მიჩვენა. რას უნდა ნიშნავდეს ეს? მითხარი, ეს ხუთი თვეა, წელი თუ წუთი?“ იბნ სირინმა გაიღიმა და უპასუხა: „შენ თვი-

ჭალა ზურბუ

თონ იცი. არის ხუთი რამ, რის შესახებაც არავინ იცის. ერთი მათგანი სიკვდილია. ალბათ, აზრაილმა შენ ის გაგახსენა.“

იბნ სირინის სახლში ყოველ პარასკევს ამზადებდნენ „პალუზას“ (გემრიელი საჭმელი). ის ამით უმასპინძლდებოდა ბავშვებსა და მასთან მისულ ყველა სტუმარს.

ღმერთმა დააჯილდოვა ის დიდი შთამომავლობით (ზოგიერთ წყაროზე დაყრდნობით მას შეეძინა 41 შვილი). მაგრამ აბდულაჰის გარდა ყველა მათგანი დაასაფლავა თავისივე სიცოცხლეში. ამასთან ერთად მისი გარშემომყოფები შეძრა მისი რწმენის სიღრმემ. მის ბაგეებიდან სულ ისმოდა. „ის-ის არის ვინც აბლევს და ვინც ართმევს.“ ეს არ იყო უბრალო სიტყვები, ის ამბობდა ამას თავისი მდგრმარეობით.

იბნ სირინი იყო სახელგანთქმულ სუფია ჰასან ბასრის თანამედროვე. ზოგჯერ მათ აკაგშირებდა მდგრმარეობის ძლიერი კვანძები, ზოგჯერ ისინი უცხოვდებოდნენ. ამის მიზეზი იყო მათი ხასიათისა და ტემპერამენტის სხვადასხვაგვარობა. ჰასან ბასრი იყო კეთილშობილი, მტკიცე, მწუხარე და მჭერმეტყველი ადამიანი. იბნ სირინი გამოირჩეოდა რბილი, კეთილშობილური თვისებებით, იყო ფრთხილი სიტყვების შერჩევისას.

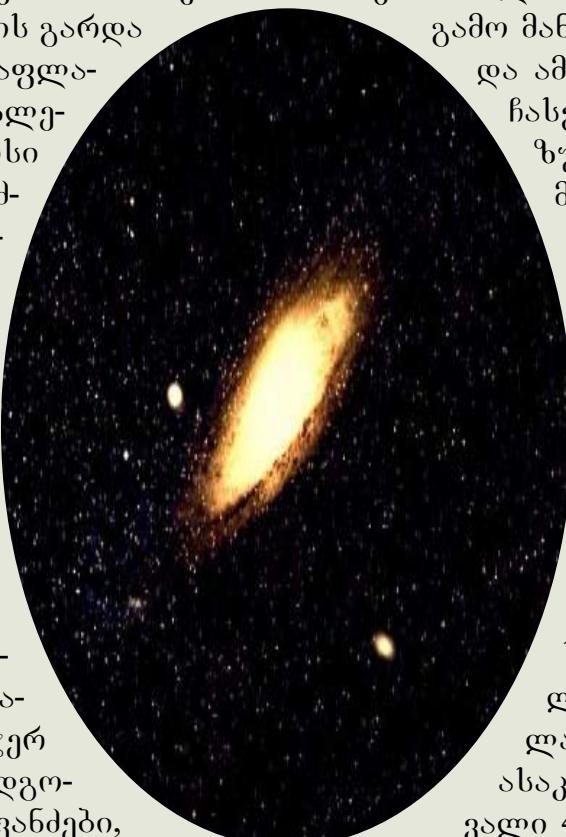
ერთხელ იბნ სირინთან მივიდა ერთი

აღელვებული ადამიანი და უთხრა: „მე ვნახე სიზმარში როგორ წაიღო ერთმა ფრინველმა მეჩეთიდან ლამაზი და ძვირფასი ქვა.“ „ასეთ შემთხვევაში, წავიდეთ, ალბათ, ჰასან ბასრი გადავიდა უცხო სამყაროში!“

იბნ სირინი ვაჭრობით იორჩენდა თავს. გადმოცემით მან გასაყიდად ზეითუნის ზეთი აიღო, თუმცა, როცა დაინახა, რომ მასში თაგვი ჩავარდნილიყო, სავაჭროდ გამზადებული ზეთი მოლიანად გადაღვარა. ამის გამო მან ვალი ვარ გადაიხადა და ამ მიზეზით იგი ციხეში ჩასვეს. აბდულლაჰ ბინ ზუბაირის პერიოდში მან შეასრულა ჰაჯობა.

იბნ სირინი ცხოვრობდა განსაცდელის დღის შიშით. მას სახე ეცვლებოდა, როცა ლაპარაკი ჩამოვარდებოდა საფლავსა და სავანეზე. ამასთანავე, მან ძალიან ადვილი სიკვდილი მიიღო: ლამაზად გარდაიცვალა 729 წელს, 110 წლის ასაკში. მისი დარჩენილი ვალი 400 000 დირჟემი მისმა ერთადერთმა ვაჟმა აბდულაჰმა დაფარა.

იბნ სირინი დასაფლავებულია თავის მეგობარ ჰასან ბასრის გვერდით. მათი საფლავი მოქცეულია ერთი გუმბათის ქვეშ ქალაქ ბასრაში, რომელიც მდებარეობს თანამედროვე ერაყის ტერიტორიაზე.

სალამი, კეთილო ფიქრებო!

ჩვენი ფიქრები განსაზღვრავენ იმას, რაც გაგვაჩნია ამჟამად ჩვენს ცხოვრებაში. თუ ჩვენ შინაგან სამყაროში გამეფებულია მშვიდობა და სიყვარული, გარეგნულადაც შეგვმოსავს ის. გარეგნობა შინაგანი სამყაროს თანაბარია. ფიქრი ნიშნავს ძალიან ბევრს. ყველაფერი, რაც ირგვლივ გვარტყია რაღაცნაირად მაინც ჩვენი ფიქრის ნაყოფია: ცუდი ან კარგი. ფიქრების ანალიზისას, ჩვენ შეგვიძლია გავიგოთ, რატომ გვიხდება ესა თუ ის მოვლენები, ასევე შეგვიძლია ვთქვათ, რას განვიცდით მოცემულ მომენტში შინაგანად.

ჩვენ უნდა მოვერიდოთ ცუდ ფიქრებს საკუთარ თავსა და სხვაზე. თუ არა და ნებისმიერი ცუდი აზრი, ცუდი ზრახვები, გონივრული ჭვრება ცუდისა, ადრე თუ გვიან მოახდენს ჩვენი თავისავე არასასურველი მოქმედების პროვოცირებას. პირველ რიგში, ჩვენ უნდა გავარკვიოთ როგორ აზრებს ვატარებთ თავისთავზე გონების სიდრმეში, სინამდვილეში როგორ ვაქცევით საკუთარ თავს: როგორც ალლაპის საუკეთესო ქმნილებას, რომელიც დაჯილდოებულია სიყვარულით, რომელმაც იცის თავგანწირვა, სიხარული და პასუხისმგებლობით გადაწყვიტოს პრობლემები, რომლებიც მის წინაშეა, ან მოექცეს საკუთარ თავს როგორც მიტოვებულს, ყველასთვის უცხოს, რომელსაც დაკარგული აქვს ფასი.

ჩვენი აზრები გამოიხატება ჩვენსავე სახეებზე. კეთილი ფიქრების ადამიანები ჩვეულებრივ გამოიყურე-

ბიან ნათლად, მათი შინაგანი სილამაზე ირეკლავს სინათლეს, თვით სახის ყველაზე არასწორი ნაკვთებიც დებულობენ ახალ სახეს და ნატიფ სილამაზეს. ცუდი ფიქრები კი აყენებენ უმსგავსო ჩრდილს თვით ყველაზე სრულყოფილ ფიზიოლოგიურ სახეს.

ვიღაცის უცხო, არასასიკეთო ფიქრებმა შეიძლება მოახდინოს ჩვენზე ცუდი ზეგავლენა. ადამიანს სულ რომ ელაპარაკო ის ცუდია, მას ბოლოს და ბოლოს ადარ დარჩება არჩევანი იყოს ისეთი, როგორის ხილვაც სურთ. ადამიანს ხომ გააჩნია ისეთი თვისება, გაამართლოს მოლოდინი. რომ ვთქვათ ადამიანზე, ის იქნება ასეთი და ასეთი, ნიშნავს პირდაპირი გაგებით ვიმოქმედოთ მის არჩევანზე. მაგალითისთვის უკვე გახდა ცნობილი ფაქტი, წყალს როგორც ცოცხალ არსებას შეუძლია რეაგირება როგორც დადებით ისე უარყოფით ზემოქმედებაზე. წყალი არის ნივთიერება, რომელსაც

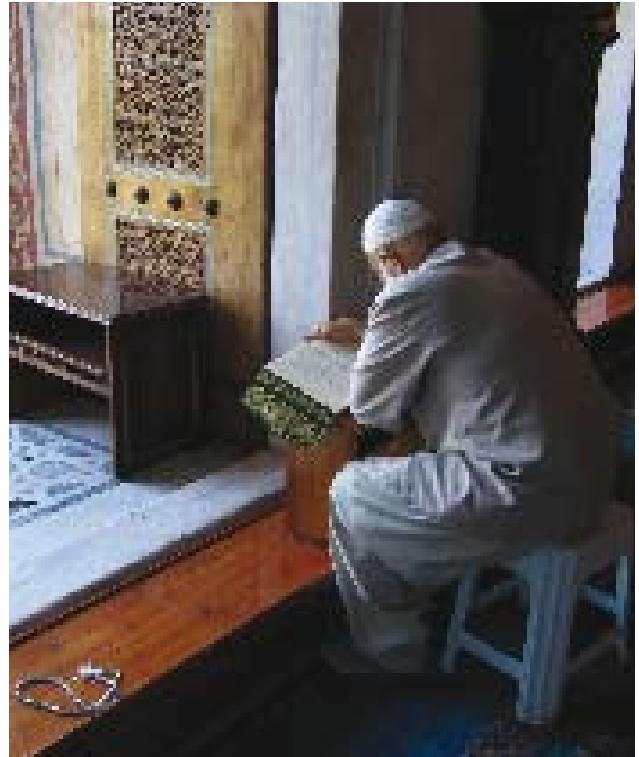
შეუძლია აღიქვას

შეუძლია აღიქვას და გადაიტანოს ინფორმაცია. წყლისთვის კი ინფორმაცია შეიძლება იყოს ყველაფერი, რაც გარს აკრავს. იაპონელმა მეცნიერმა ემოტო მასარომ ჩაატარა უნიკალური ცდები წყალზე და დააფიქსირა შედეგები ფოტოგრაფიულად. მან შეისწავლა როგორ მოქმედებს წყლის სტრუქტურაზე სხვადასხვა ბგერები და სიტყვები. ლაბორატორიაში ირთვებოდა ჰარმონიული მსუბუქი მუსიკა და მძიმე როკი. შედეგად წყალი იყინებოდა და მჯდავნდებოდა, რომ ნელი ჰარმონიული მუსიკა წარმოქმნიდა გეომეტრიულად სწორ და ლამაზ ფიფქებს, ხოლო მძიმე როკი უწესრიგო, უზარმაზარ ყინულის ლოლუებს. განსაკუთრებულ გაკვირვებას იწვევს „ლინგვისტიკური“ ცდები. წყლის მოცულობის მიხედვით აწეპებდნენ ქალალდს დაბეჭდილი სიტყვებით: „სიყვარული“, „დედა“, „მე შენ მოგკლავ“ და აღმოჩნდა, რომ დაწერილი ინფორმაციაც აღიქმება წყლის მიერ. სიტყვები „დედა“, „სიყვარული“ სახიერდებოდა ფიფქების სილამაზესა და სისწორეში, ამასთანავე ფორმა არ იყო იდენტური. ფრაზა კი „მე შენ მოგკლავ“ წარმოქმნიდა მასინჯ ფიფქებს, თითქოს შიგნით აფეთქებულებს. გამოდის, რომ წყალიც ისევე იქცევა როგორც ცოცხალი არსება, რომელიც ხვდება სიტყვების შინაარსს ესმის და ასხვავებს ბგერების სილამაზეს.

ხოლო რა მოსდის ადამიანს ფიზიკურად და სულიერად, რომელიც უქცევა ნეგატიური ინფორმაციის ნაკადის ქვეშ, ან კიდე სივრცეში, სადაც ჭარბობს მტრული, არასაიმედო დამოკიდებულება ადამიანებს შორის.

ცუდი აზრების ადამიანი ყოველთ-

ვის შეწუხებულია იმით, რომ გამონახოს ხერხი, შეინარჩუნოს ეს მდგომარეობა თავისთვის. ამიტომ, თუ მას მოუწევს თავისი ცხოვრების გარემოების შეცვლა, ცდილობს „შეუფარდოს“ მას ახალი „უცხო“, „მტრები“, „დამნაშავეები“ იმიტომ, რომ წლობით არასასიკეთო ფიქრებით ცხოვრებაში შეეჩვია იგრძნოს თავი კომფორტულად. ჩვეული ნეგატიური ფიქრების არქონა იწვევს მასში დისკომფორტს. ასეთი მდგომარეობისგან თავდასხნა

მოითხოვს დიდ ენერგიასა და საკუთარ თავთან მუშაობას.

განსაკუთრებული ყურადღება ამ დროს ადამიანმა უნდა მიაქციოს თავის შინაგან სამყაროს. ადამიანი ჩაკეტილობას საკუთარ „მე“-ში სამყაროს აღქმისას მიჰყავს სინამდვილისაგან შორს. შეიძლება სინამდვილე არც ისე ცუდია და ხალხი არც ისე მტრობს მას. მაგრამ ადამიანი არ ემორჩილება და იწყებს სინამდვილის ზედაპირიდან სამყაროს მოცილე-

ბას და ეს ორი სამყარო შედის კონფლიქტურ მდგომარეობაში. ამასთანავე, ადამიანი იტვირთება სიცრუით თავისთავისა და სამყაროს მიმართ, რომელშიც ცხოვრობს. მაშინ მის სიცოცხლეს შეიძლება ეწოდოს ფსევდოსიცოცხლე. ის ექაჩება თავისკენ, რადგანაც არ ითხოვს ძალდატანებას შინაგანი სამყაროს მოსაწყობად. ამრიგად იკვრება წრე.

მხოლოდ ჭეშმარიტი ცოდნა, განვი-

თარება, ბრძენი ხალხის გარემოცვაში ყოფნა, მათ ვისაც ნათელი, სუფთა გონება და გული აქვთ. დაეხმარება ადამიანს გამოვიდეს შიშის ამ მანკიური წრიდან. ყველაფერში დამნაშავე ხომ ადამიანის დაუმუშავებელი შიშის გრძნობებია: სიძულვილის, არსაჭიროებისა და გაუცხოების შიში.

ალლაპის შუამავალი მუჰამმედი ხშირად აფრთხილებდა თავის მოწაფებს; „უფრთხილდით ცუდ ფიქრებს...“ (ბუჰარი ნიქაჰი, 45; ადაბი

57; მუსლიმი ბირ, 28).

მკაცრად და ნათლად არის ნათქვამი ისლამში, რომ მორწმუნე ვალდებულია არ იფიქროს თავისი ძმის ცუდზე. ისლამი მოუწოდებს იფიქრონ სხვის კარგზე. ხშირ შემთხვევაში, ის, ვინც ფიქრობს ვინმეზე ცუდს, ან ვერ ფლობს საკმაო ცოდნას, ან აკეთებს თავის ვარაუდებს, ან იმყოფება თავისი ეჭვიანი ხასიათის ზეგავლენის ქვეშ. ამავდროულად, ყოველმა ადამიანმა უნდა იზრუნოს იმაზე, რომ მასზე ხალხმა ილაპარაკოს გულწრფელად. ე. ი. გულებსა და ბაგეებზე ხალხს ეკეროს კეთილი აზრები ნებისმიერ ჩვენგანზე. მივმართოთ ერთ შემთხვევას, რომელიც მოხდა ალლაპის შუამავლის სიცოცხლეში.

ერთხელ, როცა ალლაპის შუამავალი იმყოფებოდა თავის მოწაფეებთან ერთად, მათ გვერდით ჩაიარა მიცვალებულის დასაფლავების პროცესიამ. ერთმა თანამიმდევარმა მიცვალებული მოიხსენია კეთილი სიტყვით. მაშინ ალლაპის შუამავალმა წარმოთქვა: „დამტკიცდა!“ რამდენიმე ხნის შემდეგ მათ გვერდით ჩაატარეს კიდევ ერთი მიცვალებული. ამ გარდაცვლილზე კი თქვეს, რომ ის არ იყო კარგი ადამიანი. ალლაპის შუამავალმა ისევ წარმოთქვა: „დამტკიცდა!“ კეთილშობილმა წმინდა ომარმა ვერ მოითმინა და პკიოთხა: „რა დამტკიცდა, ალლაპის შუამავალო?“ ალლაპის შუამავალმა უპასუხა: პირველ ადამიანს თქვენ გამოეხმაურეთ კარგად და ამრიგად მისი სამოთხეში შესვლა დამტკიცდა. მეორეს ცუდად გამოეხმაურეთ, რითაც დამტკიცდა მისი ჯოჯოხეთში მოხვედრა. მუმინები ხომ ალლაპის მოწმეები არიან დედამიწაზე“. (ბუჰარი, შაადეთი).

ამრიგად, ჩვენ ისე უნდა ვიცხოვ-

სალი ზურბუ

როთ, რომ უკანასკნელ გზაზე ჩვენმა გამცილებლებმა გულწრფელად თქვან: „რა კარგი ადამიანი იყო. ის იყო ალლაპის მორჩილი მონა-მსახური“. ზოგიერთი უმცირი ადამიანი ხალხის აზრს ყურადღებას არ აქცევს ან აბუჩად იგდებს და ამბობს, რომ ალლაპისთვის ცნობილია მისი სულიერი მდგომარეობა, რომ მას არ ესაჭიროება ხალხის გამოთქმული აზრი. ამასთანავე, უფრო სწორი იქნება მოვუსმინოთ ალლაპის შუამავალს.

ისლამი ზნეობის ამა თუ იმ პრინციპის გადმოცემისას ყურადღებას აქცევს ნიუანსებსაც. იფიქრო ადამიანზე ცუდი, როდესაც მას საერთოდ არ იცნობ, ითვლება მცდარ ქმედებად. მიუხედავად იმისა, თუკი ცნობილია, რომ ვიღაც ადამიანი არ იმსახურებს ნდობას და არაპატიონსანია, მაშინ სხვების ამაზე გაფრთხილება მუსლიმანის მოვალეობა! ალლაპის შუამავალმა როცა გაიგონა, რომ ვიღაცას ერთ-ერთი ტომიდან მათთან მისვლა უნდოდა, თავისი გარშემოყოფები გააფრთხილა, რომ ის ცუდი ადამიანი იყო რომელიდაც ტომიდან და მხოლოდ შემდეგ დაპატიჟა და მიიღო. (ბუკარი, ადაბი, 38, 48, მუსლიმი, ბირრ, 73).

კიდევ ერთი ისტორია შეიტანს ამ თემაში სიცხადეს და დაგვეხმარება. ეს ამბავი მოხდა მუსლიმანების გამარჯვებით მექაში დაბრუნებისას. ალლაპის შუამავალმა გადაწყვიტა გაეგზავნა მექელებისთვის დახმარება, რომლებიც განიცდიდენ დიდ გაჭირვებასა და შიმშილს. თანამიმდევრებიდან ამრ იბნ ფაუვა ალ-ანსარი ამორჩეული იქნა ამ საქმისთვის და მას უნდა გამოეძებნა თავისი თანაშემწევე. ერთმა ადამიანმა, რომელმაც ეს შეიტყო, აღუთქვა დახმარება და

უთხრა, რომ ისიც ზუსტად იქ მიემგზავრებოდა. ამრმა აცნობა ალლაპის შუამავალს თავის მეგზურზე. მიუხედავად ამისა, ალლაპის შუამავალს ამ კაცზე ჰქონდა ეჭვი. მან გააფრთხილა ამრი და სთხოვა ამ კაცთან ურთიერთობისას გამოეჩინა სიფრთხილე.

როცა მგზავრები მიუახლოვდნენ ერთ სოფელს, თანაშემწევე მიმართა ამრს: „ეს ჩემი სოფელია, მე აქ ერთი საქმე მაქვს, მაგრამ მალე დაპბრუნდები, დამიცადე აქ!“ მისი წასვლის შემდეგ წმინდა ამრს გაახსენდა ალლაპის შუამავლის დარიგება, აიბარგა და გაშორდა იქაურობას. ის სწრაფად მიაჭენებდა თავის აქლემს. რამდენიმე ხნის შემდეგ მან დაინახა, რომ მისმა მეგზურმა მოიყვანა ათი ადამიანი, მაგრამ მათ შორის საკმაო მანძილი იყო. ამრმა უფრო სწრაფად გააჭენა თავისი აქლემი და ჩამოიტია ისინი უკან. როცა იმ ხალხმა გაიგო, რომ მას ვეღარ დაეწეოდა, დაბრუნდა უკან. ყველაზე საოცარი კი ისაა, რომ ის კაცი დაეწია ამრს და თითქოს არაფერი მომხდარა, ერთად შევიდნენ მექაში (აბუ დაუდი, ადაბი, 29, აქმად ბინ ჰანბალი, 5,289).

ალლაპის შუამავალი – ზნეობის დიდი მასწავლებელი – გრძნობდა და ხედავდა ადამიანებს, თუ როგორი არიან ისინი სინამდვილეში, იცოდა მათი განზრახვები, რას წარმოადგენდნენ, მაგრამ აუცილებლობის გარეშე არავის ეუბნებოდა მას. ამ ისტორიიდან ნათელი ხდება, რომ ალლაპის შუამავალი აფრთხილებდა წინასწარ, რათა დაეცვა თავისი მოწაფე უბედურებისაგან.

ადამიანზე, რომელიც არ იწვევს იმედისა და უსაფრთხოების გრძნობებს, სიფრთხილის გამო შეიძლება გამოითქვას საკუთარი აზრი. მაგრამ

ადამიანის ცუდად მოხსენიება, როცა არ იცი მისი ნამდვილი განზრახვა, ეს არის ქმედება, რომელმაც შეიძლება გამოიწვიოს ალლაპის რისხება. ერთხელ ალლაპის შუამავალი ლაპარაკობდა მოწყალების სიკეთეზე, მისი მიმცემის კეთილშობილებასა და მნიშვნელობაზე. ალლაპის შუამავლის ერთი დარიბი მოწაფე აბუ აქილ ალ-ანსარი მთელი დამეზიდა ზოდა წყალს, რათა გამოემუშავებინა ცოტა ხურმა. მისი ნაწილი დილით მან ოჯახს დაუტოვა, ხოლო მეორე ნაწილი მისცა ალლაპის შუამავალს თავის განკარგულებაში, რომ მას აქილის სახელით გაეცა მოწყალება. ალლაპის შუამავალს ძალიან გაუხარდა თავისი მოწაფის ასეთი საქციელი და იკითხა მისთვის მრავალი ვედრება. მაგრამ ენამწარე ურწმუნებმა დასცინეს აქილს. ისინი მიმართავდნენ მას ცუდად და ამბობდნენ, რომ ალლაპის უდიდებულესობას არ ესაჭიროება აქილის ხურმა. მათ დაიწყეს თვით აქილის დამცირება და მისი დახმარების დამდაბლება. ისინი იმდენად დაეცნენ, რომ თქვეს: აქილმა ეს იმიტომ გააკეთა, რათა ალლაპის შუამავლის ქება-დიდება დაემსახუებინა, ე. ი. თავი გამოეჩინაო. ამის შემდეგ დიდმა ალლაპმა გამოგზავნა ყურანის ერთი აიათი, რომელშიც მიუთითა არამზადა ურწმუნებზე:

„მას განიცდიან ისინი, ვინც ნებაყოფილებით იღებენ მოწყალებას და ისინი, ვინც შრომით პოულობს მოწყალების ასაღებ სახსრებს. ისინი დასცინიან მათ, ხოლო ალლაპი მათ დასცინებს. მათვის გამზადებულია წამება და ტანჯვა“. (სურა ალ-თევბე, 9/79)

ამრიგად, შეიძლება მოხდეს, რომ ვიდაცამ კარგ, კეთილშობილ ადამიანზე

იფიქროს და ილაპარაკოს ცუდი, ასეთი ქმედებით ის დაიმსახურებს ალლაპის რისხებას.

მუსლიმანმა შეძლებისდაგვარად თავი უნდა დაიცვას, რომ ვინმემ მასზე არ ილაპარაკოს ცუდი, მან არ უნდა მისცეს ხალხს ცუდზე ფიქრისა და პროვოცირების საბაბი. მივმართოთ მაგალითისთვის ალლაპის შუამავალს. ერთხელ, დამით ალლაპის შუამავალი მიდიოდა ქუჩაში თავის ცოლ საფიასთან ერთად, მათ წინ კი მიდიოდა რამდენიმე მუსლიმანებს. მუსლიმანებს რომ არ ეფიქრათ ცუდზე და ფიქრებით არ ჩავარდნილიყვნენ საგონებელში, თუ კინ მიდიოდა ალლაპის შუამავალთან ერთად, მან მიმართა მათ მოეცადათ მისთვის. წამოწევისას მათ უთხრა, რომ მასთან ერთად მიმავალი ქალი მისი ცოლი საფია იყო. ამასთანვე, ეს ხალხი არასდროს იფიქრებდა ალლაპის შუამავალზე რაიმე ცუდს, მაგრამ ალლაპის შუამავალმა საჭიროდ ჩათვალა გაეფრთხილებინა ისინი. უთხრა რომ ადამიანის ორგანიზმში ეშმაკი გადაადგილდება სისხლთან ერთად და ყოველთვის კარგია სიტუაციის გარკვევა, რომ მან ვინმეს გულში არ დატოვოს რაიმე ჭრილობა. (ბუპარი, იფთიქაფი, 11, მუსლიმი, სალამი, 23-25). კარგზე ფიქრი – ეს ამაღლებული სულის განსაკუთრებული მდგომარეობაა. კეთილი და სუფორ აზრები აქცევენ გარე სამყაროს ნათლად და თბილად. ცუდი კი იწვევს დისპარმენიასა და ტკივილს.

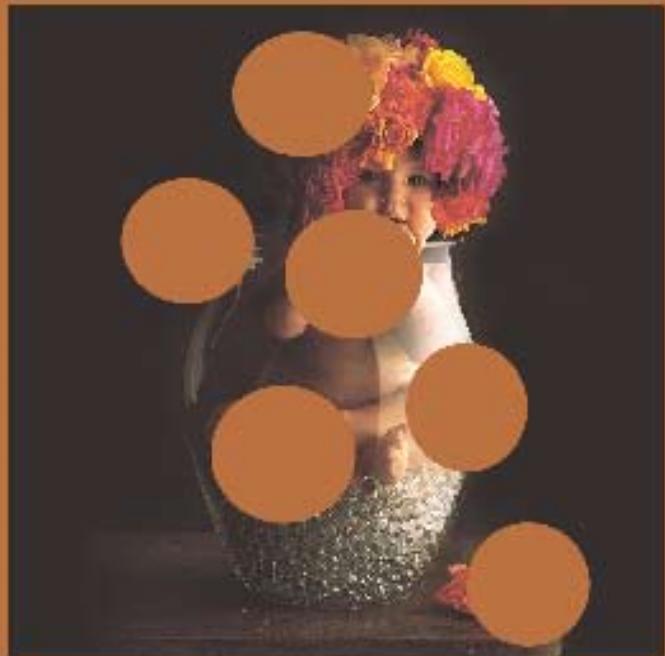
დაქ, ყოვლისშემძლე ალლაპმა დაგვიცვას წვენ ცუდი ფიქრების, ბოროტებისა და ავსიტყვაობისგან! ამინ!

სალა ზურბუ

გონიერის სავარჯიშო

ამ თრ სერტაცის შორის
იპოვეთ ცხრა გახსენდავები

ცარიელ წრეებში ჩასვით ქამოთ
მოცემული უფასურები

2	3	6
4	4	8
9	6	

20-7-18-12-5-19-11-10

ქაური
მოცემული
ცოდნული ჩასვით
ცარიელ უჯრებში
ასკ. ნოტ
უფასურებელ და
თანიაზუდებელ
ჯიში შორის 36